

EL MIRALL

Núm. 173

3 EUR

Dossier

*L'estat del
nacionalisme
polític*

• • •

Entrevista

*Isidre Molas
«La idea que
Espanya es
reconegui com
una pluralitat
ha d'avançar»*

• • •

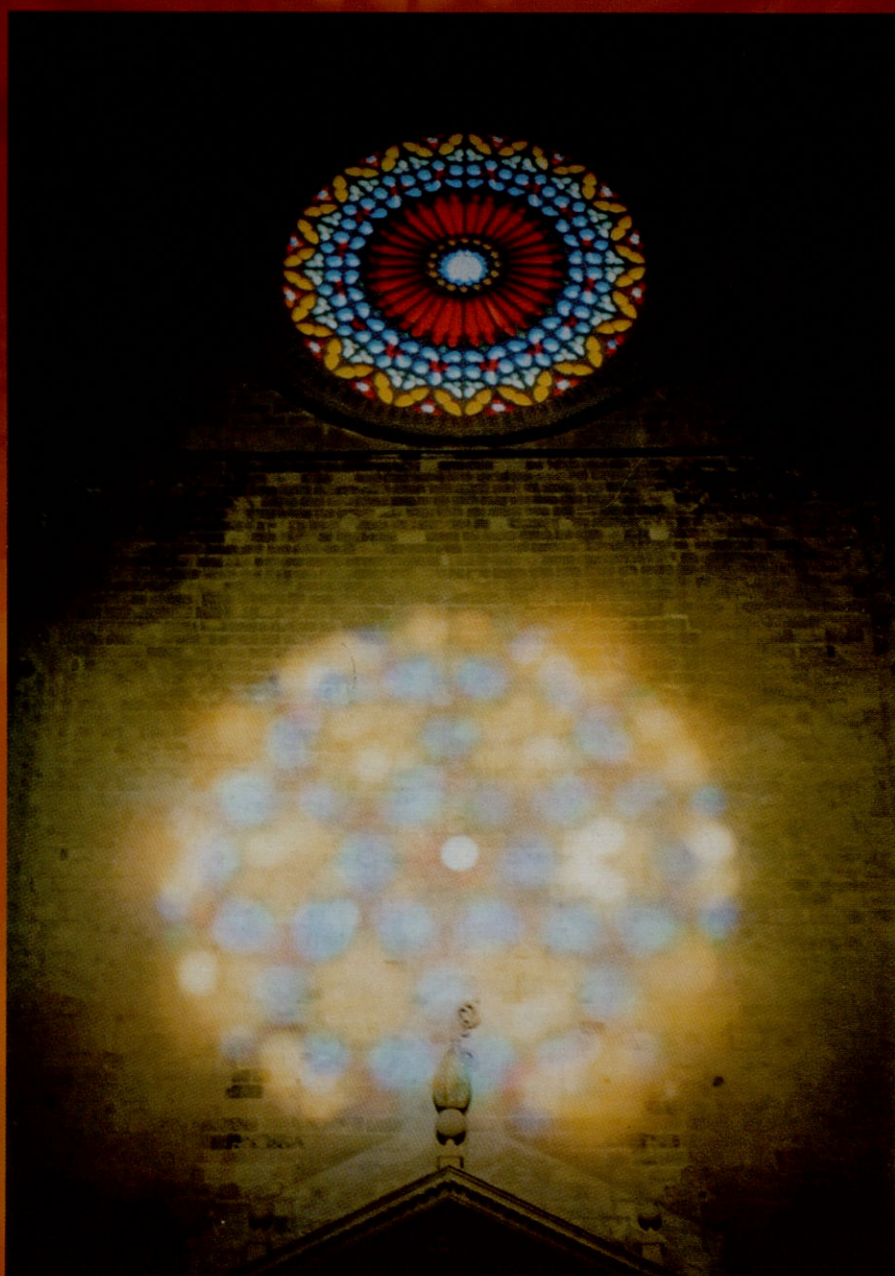
Reportatge

*En marxa
la televisió
de Mallorca*

• • •

Itineraris

*Muleta Gran,
camí de Son Sales*

**Cent raons per preservar
les trames medievals**
La Seu i la llum de Sant Martí

$(a\ poc)^2$
+ bona
lletra

PBR* **XXIX**
Premis
Baldiri
Reixac
2006-2007

Per a l'estímul i el reconeixement de l'escola catalana

111.200 euros de dotació total.

A les escoles 14 premis de 3.300 euros cadascun.

Als alumnes 70 premis de 700 euros cadascun a treballs escolars i 2 premis de 2.000 euros cadascun a experiències per fomentar l'ús de la llengua.

A mestres i professors 6.000 euros per a un estudi, assaig o recerca pedagògica i 3.000 euros de subvenció per a la seva edició, i 3.000 euros per una experiència didàctica i la seva aplicació.

Termini de presentació dels treballs: **8 de febrer de 2007**

Trobareu les bases, els qüestionaris i les fitxes d'inscripció a **www.fundaciolluiscarulla.cat**

Fundació Lluís Carulla
Aribau, 185, 3r 08021 Barcelona
Telèfon: 93 200 53 47 Fax: 93 200 56 33
Correu electrònic: info@fundaciolluiscarulla.org

Assessorats tècnicament per la DEC d'Òmnium Cultural
Amb el patrocini honorífic de la:

EL MIRALL

EDITORIAL

NACIONALISME ENTRE LA DESORIENTACIÓ I LA PERPLEXITAT

4

DOSSIER

L'ESTAT DEL NACIONALISME POLITIC

5

ENTREVISTA

PERE BUENO. ISIDRE MOLAS

18

MISCEL·LÀNIA

JAUME LLADÓ

24

REPORTATGE

ARRIBA LA TELEVISIÓ DE MALLORCA

26

CENT RAONS PER PRESERVAR LES TRAMES MEDIEVALS

ÀNGEL F. GENÉ. PRIMERA RAÓ: LA SEU I LA LLUM DE SANT MARTÍ

32

EL SEMÀFOR

OFICINA DELS DRETS LINGÜÍSTICS.

36

CINEFÀGIA

MATÍAS VALLÉS. «SALVADOR», SENSE SALVACIÓ

38

ITINERARIS

GASPAR VALERO. MULETA GRAN, CAMÍ DE SON SALES

42

EL MIRALL

REVISTA CULTURAL
Octubre de 2006 · Núm. 173

Edita:
OBRA CULTURAL BALEAR

Publica:
Associació EL MIRALL
C/ del Pare Bartomeu Pou, 31, bxs.
07003 Palma

Adreça electrònica:
<http://www.ocb.cat>
elmirall@ocb.cat

President:
Jaume Lladó

Director:
Josep Melià

Cap de redacció:
Pere Bueno

Consell editorial:
Jaume Lladó
Josep Melià
Mateu Morro
Pere Bueno
Pere Marí
Andreu Caballero

Publicitat:
Santi Adrover

Producció, administració
i publicitat:
Tel.: 971 72 59 37
Telefax: 971 71 93 85
Apartat de correus 179
07080 Palma

Delegació a Barcelona:
Omnium Cultural
C/ de la Diputació, 276 pral.
08009 Barcelona

Delegació a València:
Acció Cultural del País Valencià
C/ del Baró de Càrcer, 37
46001 València

Els articles publicats en
aquesta revista expressen
únicament l'opinió
dels autors.

Disseny
Marco Spinazzola

Maquetació i fotocomposició
Ecogràfic

Impressió
Xisco Arts Gràfiques
C/ del Baix Riera, 1-A, Palma
Tel. 971 475754

Dipòsit legal
PM 10-1987

UNIVERSITAT DE LES ILLES BALEARS

5107733081

Nacionalisme

entre la desorientació i la perplexitat

Editorial

El nacionalisme polític és relativament recent a les Illes Balears. Certament, hi va haver una Renaixença a final del segle XIX i principi del segle XX. També, a principis de la centúria passada, es comença a detectar, en aquests segments socials, una voluntat de superar l'àmbit literari. Una voluntat que brega perquè la recuperació del passat històric es projecti més enllà de la creació poètica o novel·lesca. Aquesta superació mai va tenir la força i els perfils del que avui en dia entenem per nacionalisme polític. Fins i tot un dels exemples més reeixits d'un cert autonomisme, l'Esquerra Republicana Balear, era un partit amb lligall estatal, concretament amb l'Esquerra Republicana de Manuel Azaña. El que volem dir és que serà a partir de 1978 quan realment es conformi a les Illes Balears un moviment nacionalista.

Un moviment que haurà de lluitar contra els elements. Elements com el caciquisme, una inèrcia tradicionalista que tanca mentalitats a les idees nacionalistes. Com la política mediàtica que afavoreix els grans partits de Madrid; en la transició –quan es conforma en gran mesura el sistema de partits– la televisió serà una eina de gran potència i d'enorme transcendència; de fet, la potència mediàtica de Madrid és una explicació clau en l'accentuació del bipartidisme. Com la manca de cohesió fruit d'un procés migratori que arriba amb una concepció absolutament equivocada sobre la uniformitat de l'estat i que és rebut sense que disposem dels instruments d'integració precisos.

Tot i aquests elements que juguen en contra del nacionalisme, les forces polítiques que s'identifiquen amb aquest *isme* han arribat a obtenir més d'un 20% dels vots. En el debat de les idees i en la confecció de l'agenda de les preocupacions col·lectives el pes del nacionalisme durant aquests anys ha estat enorme i innegable. La realitat és que la majoria de les entitats de la societat civil es troben molt properes a sensibilitats nacionalistes. Tot un conjunt de fets que demostren un arrelament del nacionalisme que massa vegades el pessimisme de l'autoodi ens fa oblidar.

Certament el nacionalisme balear no s'ha bastit sota unes úniques sigles o sobre una mateixa ideologia i estratègia. Dins el nostre nacionalisme podem distingir perfectament dos corrents diferents, amb uns orígens i uns plantejaments diversos. Per un costat, tendríem el centredreta que es concreta en Unió Mallorquina (UM). Per un altre costat, tendríem l'esquerra nacionalista que es concreta, almanco fins ara, en el PSM.

UM neix l'any 1983, més com l'arreglament autòcton de la desfeta de la UCD de Suárez que com un projecte amb vocació de crear un espai nacionalista. Segurament és aquesta indefinició la que va provocar que a principis dels anys noranta estigués a punt de ser xuclada pel PP. La veritat és que a partir de 1993 aquell partit regionalista que havia donat el govern a Gabriel Canyelles, viu una mutació important: es defineix clarament com una força nacionalista, incorpora gent provinent de petits grups (Convergència Balear i Unió Independent de Mallorca) i, sobretot, comença un camí d'allunyament del que fins aleshores era el seu soci estable, el PP.

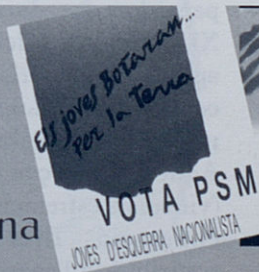
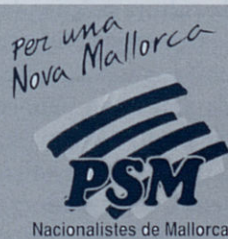
En bona mesura el pacte de progrés al Consell Insular de Mallorca de 1995 a 1999 i el pacte de progrés a totes les institucions insulars i suprainculars de 1999 a 2003 s'expliquen i són possibles pel canvi estratègic d'UM. Una estratègia que ha duit UM de la quasi desaparició de l'any 1995 als tres diputats i el 9% de l'electorat de 2003. Tanmateix, el fracàs electoral del pacte de progrés en el seu conjunt també afectarà UM, encara que de manera més suau. L'afectarà perquè la torna empènyer als braços populars, a l'abraçada de l'ós popular. El pacte del 2003 li donava importants àrees de poder, però supeditava la capacitat d'UM de tenir perfil propi. Són molts els electors nacionalistes que han digerit aquest pacte com un entreguisme impresentable als interessos polítics de Matas. La incapacitat de diferenciació i de marcar límits programàtics han afectat negativament UM, sobretot, en el seu punt més dèbil, la credibilitat de comptar amb un projecte polític propi.

El panorama de l'esquerra nacionalista és encara més confús. Al llarg dels vuitants i principi dels norantes, el PSM es va convertir de mica en mica en l'autèntic referent del nacionalisme. La seva dinàmica ascendent, el seu lideratge en la tasca opositora i un projecte prou engrescador per a determinades capes de la societat, varen donar ales al partit. Tanmateix, a partir de 1995 (quan abandona l'oposició i passa a la gestió de les institucions) tot es complica moltíssim. Són anys il·lusionants perquè és una oportunitat per posar en pràctica el que s'ha predicat fins a l'extenuació, però també són anys desencisadors perquè l'esforç no té resposta; al contrari, els resultats electorals minven. Sectors que han vist recollides les seves reclamacions pel PSM governant no canvien el sentit del seu vot.

Els resultats de 2003 es consideren catastròfics en el partit i remouen les aigües. Alguns quadres joves, amb una potent implantació a la Part Forana, consideren que ha arribat l'hora del relleu generacional i d'alguna cosa més. Es creen dos sectors enfrontats. Uns acabaran donant lloc a l'anomenat Bloc, és a dir, la confluència preelectoral amb Esquerra Unida i els Verds. Uns altres acabaran donant lloc a l'Entesa o se n'aniran a ca seva. És una lluita de poder, però també en certa mesura es converteix en una lluita estratègica sobre si el PSM ha de caminar cap el centrisme i un tercer espai bàsicament i prioritàriament nacionalista, o s'ha de caminar cap aquest espai alternatiu a l'estil d'Iniciativa per Catalunya. Finalment, aquest panorama també és aprofitat per Esquerra Republicana de Catalunya (ERC) per intentar guanyar protagonisme dins la política balear. Un partit que juga les seves cartes amb una certa intel·ligència, però que no se sap si no és més un factor de desestabilització i divisió del nacionalisme balear, que d'enfortiment.

Aquesta és la situació actual. Una UM sense prou credibilitat. Un PSM escindit i amb dues estratègies divergents. Un electorat i un espai que es troba perplex i uns partits desorientats. Un espai amb unes enormes potencialitats si els moviments anassin en la línia correcta. Una línia que lògicament passa per aturar una atomització suïcida, una línia que passa per concentrar esforços i energies, una línia que passa per acostar-se més a la realitat i ser capaços de connectar ideològicament i sentimentalment amb capes mitjanes i nombroses de la nostra societat, una línia que passa per cercar la centralitat i no l'essencialisme, una línia que passa per una certa generositat i un esperit de no agressió entre germans.

Volem una
policia nostra

vine a córrer per
la llengua

JOIES D'ESQUERRA
PER LA LLINGUA

L'estat del nacionalisme polític

NO
MALLORCA
S'ESPAÑA

Vota
Per l'Europa
de les Nacions

Tots per a una
i una per a tots.

Volem
veure

a nostros País
l'ensenyant
en

Doquier

Nacionalisme en crisi?

PERE BUENO

**Des de fa uns mesos,
els mitjans de
comunicació
convencionals
magnifiquen la crisi
que viu el nacionalisme
polític a les Illes
Balears.**

Una anàlisi freda de la situació ens permet observar que el que ha passat no és res més que la visualització definitiva d'una crisi temporal en el context del creixement sostingut de les forces polítiques autòctones de les Illes Balears durant l'etapa democràtica.

Tot i això, com que és manifesta una certa desorientació del personal sensibilitzat per la qüestió nacional a les Illes sobre el futur del mallorquinisme polític, anirà bé fer una repassada de la seva trajectòria.

Com se sap, les arrels ideològiques del mallorquinisme polític s'han d'anar a cercar dins la darrera dècada del segle XIX. La llista de pensadors que, durant el final del XIX i el principi del XX, varen fer aportacions a la cristallització del corpus teòric del nacionalisme mallorquí és realment de luxe. Aquests esforços intel·lectuals (vinculats estretament amb la recuperació literària) varen contribuir a l'aparició, durant el primer terç del segle passat de l'Associació per a la Cultura de Mallorca (precedent de l'Obra Cultural Balear) i de diverses forces polítiques nacionalistes amb influència creixent, fins al punt que el 1933 Emili Darder (que va arribar a fundar Esquerra Republicana Balear, l'organització d'esquerra que arribà a tenir més influència entre els mestres i la pagesia) era elegit batle de Palma. Dissortadament, el cop d'estat de 1936 va interrompre per complet les opcions que Mallorca recobràs, de la mà de l'expansió del nacionalisme, la personalitat col·lectiva.

La guerra i la postguerra esvairen per complet qualsevol opció de

recobrament nacional. A una terra i a una gent que els havia costat dos-cents anys treure's la son de les orelles i despertar del malson que suposa la imposició ideològica del castellanisme uniformista d'ençà de la promulgació del Decret de Nova Planta, els queia damunt una dictadura que duraria quaranta anys i que no deixava cap possibilitat de continuar fent feina en el redreçament nacional.

Només al darrer terç del franquisme, una llum al final del túnel. La fundació, el 1962, de l'Obra Cultural Balear suposa un creatiu i valuós esforç transversal d'unió de forces per part de la gent preocupada pel futur de la llengua i la cultura pròpies de Mallorca.

La repressió i l'aniquilament cultural que suposà el franquisme varen deixar un panorama decebedor a les files nacionalistes. Tot i això, a la mort del dictador el 1975, alguns dels regidors de l'Ajuntament de Palma mostren ja un perfil diferent, i aconseguiran proclamar el reformista Paulí Buchens batle de Palma següent. El 1975 sorgeixen dos grups nacionalistes de vida efímera, l'Aliança Nacional Mallorquina (ANAM) i el Moviment d'Alliberament Nacional (MAN). La major part dels integrants d'ANAM acabaren aviat a les files de la Unió de Centre Democràtic.

És el 1976 (l'any del Congrés de Cultura Catalana) que hem de considerar que reneix el nacionalisme a Mallorca. Aquest any neix el Partit Socialista de les Illes (PSI, que es convertiria aviat en PSM), el Partit Socialista d'Alliberament Nacional (PSAN) i el Grup Autonomista i Socialista de les Illes

(GASI). El GASI es dissol el febrer del 1977, i un grup de persones d'aquesta formació, juntament amb el Partit Nacionalista Mallorquí i alguns escindits del PSI, creen la coalició Unió Autonomista (UA), liderada pel procurador a Corts Josep Melià: és el primer intent en l'etapa democràtica de conformar l'espai polític nacionalista de centredreta. La UA obtengué tan sols el 3,6% dels vots a les eleccions al Congrés del 1977. Aquest resultat marcarà l'esdevenir del nacionalisme a les Illes Balears durant aquesta etapa: la no presència de diputats nacionalistes a les Corts espanyoles, factor que establirà una diferència clara amb el pes del nacionalisme a territoris com ara el País Basc i el Principat de Catalunya (amb un nacionalisme de centredreta majoritari que s'alimenta de l'actuació dels diputats al Congrés). Haurem d'esperar fins al 1983 per tornar a constatar l'existència d'un cert autoctonisme de centredreta, amb la Unió Mallorquina (UM), producte de la desfeta de la UCD. A les eleccions autonòmiques del 1983, Unió Mallorquina es presenta en coalició amb el Partit Demòcrata Liberal (PDL). Jeroni Albertí (UM) s'alçaria amb la presidència del Consell Insular de Mallorca i els sis diputats d'aquesta coalició serviren per investir president Gabriel Cañellas (Aliança Popular, AP), tot i que cal constatar que els parlamentaris d'UM foren considerablement més sensibles que els populars a les iniciatives proteccionistes del territori impulsades per l'esquerra (PSOE i PSM). A més, és dins aquesta legislatura que s'aprova (el 1986) la Llei de Normalització Lingüística. UM tragué quatre diputats a les eleccions autonòmiques del 1987. El pacte AP-UM de la legislatura 1987-1991 es formalitzà en uns altres termes: els populars va presi-

dir tant el Govern com el Consell i UM es va quedar la presidència del Parlament i les conselleries d'Educació i Cultura i d'Agricultura del Govern. La relació entre UM i el Partit Popular (la nova denominació d'AP) arribà al punt que es presentaren en coalició electoral a les autonòmiques de 1991 i aconseguiren amb escreix la majoria absoluta (amb 31 diputats de 59). Però la mala relació entre el PP i un sector d'UM va provocar una crisi de govern. UM farà un gir cap al nacionalisme: la proclamació de la consellera d'Educació, Maria

Antònia Munar, com a presidenta del partit, i la autodefinició d'UM a partir del 1993 com a «partit nacionalista» en són les primeres passes. Definitivament, la primavera del 2004 es produeix el trencament entre el PP (que aspirava a absorbir UM) i els nacionalistes. El partit de Munar canviarà aleshores de política d'aliances i enetarà una línia estratègica que continuarà el 1995, en què arriba a un acord amb el PSOE i el PSM (amb el suport extern d'EU) per governar el Consell de Mallorca, i durant el període 1999-2003, en què el Consell de Mallorca queda en

mans nacionalistes i UM dona suport parlamentari (amb matisos) a l'executiu de progrés liderat pel socialista Francesc Antich.

El resultat de les eleccions autonòmiques del 2003, que impossibilita la repetició de la fórmula de la legislatura anterior, és interpretat per UM com

i autogovern assolits per consens durant els darrers vint anys. Unió Mallorca ha estat tres anys a despertar però, quan ho ha fet, ha impulsat des del Consell la Televisió de Mallorca, íntegrament en català, i ha creat la Conselleria d'Identitat. A un altre nivell, ha ingressat a la Interna-

cional Liberal i intenta assolir la marca nacionalista i liberal que tenen altres forces com CDC.

El PP ha agredit amb contundència el avenços en llengua dels darrers vint anys

un signe de desaprovació per part de l'electorat de les polítiques del Pacte de Progrés. Lluny d'arribar a un acord amb l'esquerra per resistir des del Consell de Mallorca els embats d'un PP que havia demostrat el seu tarannà durant els anys al Govern d'Espanya, Unió Mallorca torna a optar pel Partit Popular en un acord que fa més èmfasi en els aspectes de gestió (polítiques) que en els aspectes programàtics (política). La realitat, però, ha demostrat que el PP de la legislatura present ha agredit amb contundència els avenços en llengua

Tot i això, UM continua donant suport parlamentari a iniciatives antimallorquines que generen ampli rebuig social, com el Decret Fiol, que es carrega la implantació del català a l'escola, o la negació de l'equiparació a l'Estatut d'Autonomia dels drets lingüístics dels catalanoparlants amb els dels castellanoparlants.

Què li passa al nacionalisme d'esquerres

El Partit Socialista de Mallorca (PSM), aparegut el febrer de 1976 amb

el nom de Partit Socialista de les Illes (PSI), ha exercit des del seu naixement l'hegemonia del nacionalisme d'esquerres a Mallorca. De fet, el PSM es configura d'entrada com un espai de confluència on participen des de persones d'extrema esquerra amb sensibilitat nacional fins a socialdemòcrates autonomistes, passant per catòlics progressistes i mallorquinistes. Durant els anys de la Transició, fou el PSM el partit que va liderar el bloc sobiranista dins l'Assemblea Democràtica de Mallorca; i, un any després, el 1977, juntament amb el PSAN, és el PSM el partit que dona suport l'innovador projecte d'estatut anomenat Estatut de Cura, impulsat per la societat civil, que les altres forces polítiques es neguen a subscriure.

Durant la seva trajectòria, el PSM ha marcat diverses fites destacables. D'una banda, en determinats moments i a determinades zones de Mallorca (sobretot al Raiguer i al Pla de Mallorca durant els anys noranta), ha estat la força política que ha fet trontollar el bipartidisme PP-PSOE. D'altra banda, moltes de les propostes del PSM han tingut una trajectòria curiosa: en el moment en què els

Carrer d'en Rubí, 5
Tel. 71 38 21
07002 Palma (Mallorca)

LLIBRES DE TOTS
ELS PAÏSOS
CATALANS

LLIBRES INFANTILS
I JUGUETES

LLIBRES DE TEXT

DISCOS I CASSETTES

SERVEI
DE LLIBRES
ESTRANGERS

Pianos Can Garcias

Des de 1.951

Pere Josep Garcias
Pianer

Reparació, Restauració i Afinació

Venda i Lloguer Opció-Compra

Assesoraments - Transports

Joan Maura, Bisbe, 10
07005 · Palma de Mallorca
Tel./Fax: 971 462 016 · Mòvil: 607 891 930
www.lasguias.com/pianosgarcias

nacionalistes d'esquerres han posat damunt la taula determinades qüestions (protecció territorial, drets civils, igualtat d'homes i dones en la representació parlamentària, impuls del tren, tractament fiscal diferenciat per a les Illes Balears...) els partits majoritaris i els mitjans de comunicació adés n'han fet cas omís adés ho han considerat mesures fora de lloc; en canvi, si hom repassa la història de l'acció política i la iniciativa parlamentària a les Balears pot comprovar com (paulatinament) els postulats del PSM s'han imposat i impregnen les actuacions de les administracions (almenys fins al retrocés social, cultural i mediambiental que suposa aquest quadrienni negre 2003-2007).

És sabut que l'entrada de l'esquerra nacionalista al govern del Consell de Mallorca l'any 1995 (amb un resultat electoral de més de quaranta-cinc mil vots a les Balears, en candidatura conjunta amb el PSM de Menorca i l'Entesa Nacionalista i Ecologista d'Eivissa) marca alhora el punt àlgid de la seva presència institucional i el punt d'inflexió des d'on s'inicia una crisi que just ara acaba d'esclatar. Entre els factors que poden explicar el lleuger desarrelament electoral del PSM durant la darrera dècada, els analistes solen posar l'èmfasi en l'actuació del partit (manca de renovació dels càrrecs institucionals i de direcció interna, abandonament dels postulats fundacionals, mala lectura dels canvis socials...); ara bé, no s'ha destacat prou que la davallada del PSM coincideix amb un canvi de-

mogràfic i social sense precedents en la història de les Balears, en què la població (legal) s'ha incrementat en un 30% en només deu anys. A més, com hem apuntat més amunt, la davallada del PSM es pot atribuir també a l'assumpció per part d'altres forces polítiques d'alguns dels postulats defensats per l'esquerra nacionalista (sobretot les propostes que configuraven els *mínims de país* posats en circulació per la cúpula del PSM durant els norantes): i és que resulta que mentre el PSM perdia més d'onze mil vots, UM en guanyava més d'onze mil i el PSOE, més de trenta mil; i aquests resultats coincideixen en el temps amb les legislatures en què UM i PSOE han de compartir governs (i, per tant, acció política) amb el PSM. Des de l'òptica de la defensa del patrimoni de les Illes Balears, per tant, aquests resultats es poden llegir no tant com una davallada d'influència del nacionalisme progressista en la vida política de les Balears sinó més aviat com un èxit: com una prova que la doctrina del PSM s'escampa com una taca d'oli i amara l'actuació dels nacionalistes de Munar i del centre esquerra estatal a les Illes.

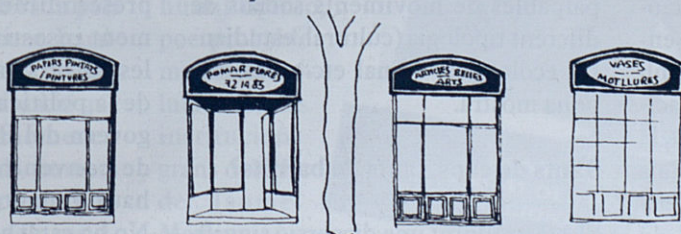
Durant els dos darrers anys el fil de convivència que mantenia units els militants del PSM s'ha tensat. Després que la coalició Progressistes per les Illes Balears (en què participaven PSM, EU, EV i ERC) superàs amb escreix els quaranta mil vots en un context tan difícil com les eleccions espanyoles del 14 de març del 2004, amb un PSM que semblava que redreçava

el rumb sota la direcció bicèfala de Biel Vicens i Jaume Sansó, el debat sobre l'estratègia electoral del partit ha marcat la seva agenda. A partir d'aquí, s'han pres decisions dràstiques a partir de votacions internes (en els congressos i en les primàries) molt ajustades. Això ha provocat que significats militants del partit (més identificats amb el sector reaci a fer una coalició elec-

autonomia

"Encara queden botigues" Casa Domar Flores

PAPERS PINTATS I PINTURES · ARTICLES PER A ARTISTES · VASES I MOTLLURES

SANT MIQUEL, 77 - Telèfon 971 72 14 83 - Fax 971 71 93 12 · 07002 - PALMA (MALLORCA)

toral amb Esquerra Unida a les eleccions autonòmiques del 2007) s'hagin donat de baixa durant els darrers mesos. Alguns d'aquests exmilitants del PSM han constituït una nova força política, Entesa per Mallorca, que, de moment, només ha manifestat la intenció de presentar candidatures a les

vocar un enfrontament amb un sector de militants del PSM (com ara Joan Mir, Gabriel Camps o Bartomeu Mestre), que foren expulsats després que varen optar per fer part, com a independents, d'una altra coalició, Europa de les Nacions (formada per ERC, l'EA basca i el PNG gallec).

Aquest moment, que farà néixer la secció balear d'Esquerra Republicana de Catalunya, és

L'esquerra nacionalista és una realitat que continua creixent des dels vuitantes ençà

eleccions locals.

Ara bé: no és la primera vegada que el nacionalisme d'esquerres pateix una crisi d'aquestes característiques. De fet, els primers quinze anys d'història del PSM foren molt durs. Al principi dels vuitantes, l'embranchida d'un PSOE que a nivell estatal va guanyar les eleccions espanyoles de 1982 per majoria absoluta va provocar la primera crisi considerable. Enmig de l'eufòria per la victòria dels socialistes espanyols, un petit sector de militants i quadres del partit, encapçalats per Damià Ferrà Pons, abandonaren el projecte amb la il·lusió que el progressisme autoctonista d'una part del PSOE illenc acolliria les expectatives de l'esquerra nacionalista. Fou la primera escissió. Un temps després en vengué una altra, protagonitzada per Eberhard Grosske i un minúscul grup d'afiliats, que promogueren Esquerra Mallorquina, formació que va demanar el vot pel PSOE i desaparegué. Aquells problemes comportaren, però, un reforçament del PSM, amb l'entrada, al llarg de la dècada dels vuitantes, de petits grups de joves que pocedien de la Crida a la Solidaritat i altres moviments d'esquerres i nacionalistes. A les primeres eleccions europees, la decisió del PSM de participar de la coalició d'esquerra nacionalista Esquerra dels Pobles (que encapçalava Euskadiko Ezkerra, amb la participació de l'Entesa dels Nacionalistes d'Esquerra, del Principat, la Unitat del Poble Valencià, del País Valencià, així com altres forces d'arreu de l'estat com el PSG-EG, de Galícia, o la CHA, de l'Aragó) va pro-

cabdal perquè mostra quina ha estat, des de la Transició, la tendència política majoritària del nacionalisme d'esquerres mallorquí: un quart espai que, en l'àmbit estatal, no acabaria d'encaixar ni amb el nacionalisme socialcristià (CiU i PNB), ni amb el sobiranisme progressista de tradició liberal o socialdemòcrata (ERC i EA) ni amb l'independentisme rupturista i d'esquerra transformadora (l'abertzalisme d'esquerres basc i, en el seu moment, el primer BNG i la UPG). Dins els anys norantes, les missions del PSM per una coalició europeista de Països Catalans (amb CiU i el Bloc Nacionalista Valencià) varen provocar un cert enfrontament entre bases del partit nacionalista i alguns dels seus dirigents. Amb tot, la presència d'ERC a Mallorca no ha fet minvar els incentius del PSM, sinó que fins i tot l'ha fet créixer. Només els problemes personals entre dirigents d'ambdues formacions han impedit una trobada o entesa que, al carrer i a nivell sociològic, ha estat molt normal. No és debades que l'esquerra nacionalista és una realitat que, malgrat alguns problemes, continua creixent des dels vuitantes ençà. El fet que el mallorquinisme progressista sigui una de les senyes bàsiques i més palpables de moviments socials de diferent tipologia (cultural, estudiantil, ecologista, veïnal etc.) n'és una bona mostra.

Tants de caps, tants de barrets?

S'està produint una dispersió significativa de les forces polítiques autòc-

tones a les Illes Balears? Per començar, cal tenir present que, després de diverses convocatòries en què una força com Els Verds ha concorregut als comicis en coalició només amb Esquerra Unida (que forma part d'un partit estatal), a les eleccions del 2007 la candidatura que es presentarà com a alternativa a l'esquerra del PSOE inclourà, com a mínim, Els Verds, PSM i EU: és a dir, la candidatura unitària de l'esquerra tindrà un més que marcat accent autòcton i nacionalista, terme que segurament figurarà al nom de la coalició electoral. No s'han tancat definitivament les opcions que Entesa per Mallorca i ERC participin en alguna candidatura conjunta amb les forces del Bloc.

A més, en tot cas, ERC s'hi presentarà amb la bandera del sobiranisme, davall la qual és possible que arribi a aixopugar part dels actius tradicionals del nacionalisme d'esquerres. Al tancament d'aquesta edició, encara no se sap si ERC arribarà a cap acord a nivell autonòmic amb Entesa per Mallorca, factor que, en tot cas, ajudaria a evitar que es perdessin vots per al nacionalisme.

Pel que fa a Unió Mallorquina, després d'haver passat tres anys fent de croça de la política cultural i educativa del Govern balear del PP, de la seva actuació durant els darrers mesos es destrien dues línies d'actuació clarament enfocades a les eleccions: accentuar el component nacionalista de les actuacions del Consell de Mallorca i fer èmfasi en la madrienyització de la política del Partit Popular, a la recerca del vot més mallorquí que tradicionalment apleguen els conservadors.

Per sobreviure a la màquina d'uniformitzar que representa la globalització així com està plantejada, la defensa de la identitat serà, de cada vegada més, una eina imprescindible. Després del creixement insostingut de la població de les Balears durant els darrers anys i de la política lingüística del darrer govern del Partit Popular, haurem de convenir que el nacionalisme hauria pogut fer figa i passar per ull. No ha estat així. Ni ho serà a la primavera del 2007.

De l'«emergència nacional»

a l'emergència del nacionalisme

TOMEU MARTÍ

Deia Pere Smpol, un dels més parlamentaris més brillants que han passat per la sala de les Cariàtides, en el seu comiat com a diputat, que a les Illes Balears «vivim una situació d'emergència nacional».

No fa falta haver estat diputat per advertir els canvis que han experimentat diversos aspectes fonamentals per al nacionalisme d'esquerres. Canvis en sentit negatiu en àmbits que des del nacionalisme en general i des del nacionalisme progressista en particular, resulten mals de pair pel que tenen de fonamentals per a tothom que se sent identificat amb una idea d'adhesió i estima al paisatge, a la llengua, al territori i al funcionament democràtic i transparent de les institucions pròpies de les Illes Balears.

Sens dubte, la legislatura 2003-2007 haurà estat el període en què s'ha depredat més territori i s'han produït més retrocessos en matèria cultural, lingüística i educativa i, també, en què han sortit a la llum més casos de presumpta corrupció de les institucions públiques.

El nacionalisme d'esquerres ha viscut el resultat electoral de les eleccions autonòmiques de 2003 amb perplexitat i certa incredulitat, perquè s'entenia que la seva gestió havia estat, en general, bona i semblava que ben valorada pels sectors afectats directament. Igualment, ha viscut el procés que ha desembocat en aquesta situació que Smpol i altra gent anomenen d'«emergència nacional» immers en un llarguíssim debat intern sobre quina era l'anàlisi dels resultats electorals i quines solucions calia aplicar.

A això cal afegir-hi la desorientació de la militància de base davant la crisi de lideratge i la percepció que molts dels canvis que s'han produït aquests anys (canvis a nivell social més que a nivell polític) són irreversibles, la qual cosa es transforma en desànim i en sensació de derrota (i en alguns casos desemboca en deserció). Probablement amb els col·lectius (país, partits...) passí com amb les persones: quan s'esdevé un moment difícil és quan es veu qui són els teus amics de veritat.

Si els traumatismes produïts per l'accident electoral de 2003 feren entrar el nacionalisme progressista en una crisi important, el simple exercici de projectar aquests canvis cap al futur es converteix en un acte de massoquisme pervers que provoca vertigen, quan no pànic. Així, la sensació d'emergència nacional es pot veure agreujada si feim servir la imaginació i ens situam davant un escenari de futur possible, per bé que en la nostra humil opinió, poc probable: majoria absoluta a totes les institucions grans del PP de Jaume Matas.

Els exercicis de futurisme tenen un límit, si més no per

JUNTS A EUROPA

a qui signa aquest text, que no és capaç d'arribar a la perversió dels actuals estratègies del PP, capaços de proposar, per exemple, un registre «d'opció lingüística» o d'anomenar primer «bilingüisme» i després «trilingüisme» al mateix de sempre, o sia, la imposició pura i dura de la llen-

antimallorquinistes, amb la intenció d'organitzar, com varen fer a les terres germanes del País Valencià, pogroms antimallorquins.

Per als qui es mirin la realitat en clau partidista, ho direm amb un llenguatge que puguin entendre millor: si depèn de Jaume Matas i els seus assess-

sors, en poc temps hi haurà una llei electoral dissenyada perquè el nacionalisme no entri al

Cal que ningú se'n vagi a ca seva, tothom és necessari

gua castellana.

No cal, però, una imaginació gaire desbordada per entreveure quines podrien ser les conseqüències d'una majoria absoluta dels matistes. No és descabellat pensar que promouran un canvi en la Llei de normalització lingüística (i no precisament per a bé) o que continuaran inflant d'euros els quatre moixos que promouen organitzacions gairebé unipersonals

Parlament en unes quantes dècades (si qualcú ha de menester més aclariments, que torni a mirar cap a València).

Quant als que troben que no n'hi ha per tant, i que si duim 300 anys resistint, bé en podem resistir quatre més, només puc afegir-me a la idea. Però també la puc complementar amb l'experiència, que em diu que sol passar que, quan un decideix que ara sí que

és el moment, sempre en surt un altre que no frissa tant i que, al seu torn, també pensarà que podem esperar quatre anys més. I així ens va.

Cap a una emergència del nacionalisme

Quan hi ha una situació d'emergència el que cal fer és assumir amb rapidesa la situació i

actuar amb diligència.

Si és cert que vivim en una situació d'emergència nacional, també és cert que la situació actual permet entreveure una situació de potencial emergència del nacionalisme polític.

Vivim una situació de divisió i un cert enfrontament del nacionalisme polític. Però partim de la base que el debat s'ha centrat en elements purament tàctics i en rivalitats personals, per tant, hem d'entendre que els objectius estratègics continuen sent els mateixos per a tothom.

Caldrà fer, doncs, de la necessitat virtut i intentar aprofitar els (pocs) elements positius de la nova situació. És hora de fer de la necessitat virtut i improvisar un full de ruta que permeti a les forces nacionalistes continuar tenint veu i vot a les institucions i, si és possible, tenir la clau de la governabilitat. Des del meu punt de vista cal, en primer lloc, mirar cap endavant, no cap enrere: allò que compta és el que s'ha d'esdevenir, no allò que ja ha passat i no podem modificar. En segon lloc, cal que ningú se'n vagi a ca seva, tothom és necessari i, ara, precisament, ningú podrà al·legar falta de varietat en el ventall d'organitzacions nacionalistes. N'hi ha per a tots els gusts. En tercer lloc, és hora de deixar de banda el debat públic sobre qüestions tàctiques. És hora de fer feina, d'adreçar-se a l'electorat i convèncer-lo que s'és la millor alternativa. I, en quart lloc, però possiblement el més important, cal no perdre de vista qui són els autèntics enemics del país i de les idees del nacionalisme. Respecte d'aquesta qüestió, sempre m'ha cridat l'atenció la mala llet que gasten molts nacionalistes quan ataquen altres nacionalis-

Embat
Llibres

PEDAGOGIA - PSICOLOGIA - CIÈNCIES SOCIALS

Pge. Papa Joan XXIII, 5-E • Geranis Centre - Tel. 971 713 350 • Fax 971 215 641 • 07002 Palma de Mallorca

tes, al cap i a la fi companys de viatge, cosa que contrasta de manera espectacular amb la candidesa (quan no submissió) amb què solen tractar els nacionalistes espanyols. No oblidem que, si algun dia volguéssim guanyar, faria falta tenir la majoria (en democràcia ja passen aquestes coses), la qual cosa vol dir que ens haurem d'ajuntar tots els que som ara i convèncer-ne uns quants més.

Digau-me optimista, però estic convençut que les perspectives del nacionalisme illenc, malgrat les darreres sotragades, són bones. Pensau que hi ha moltes raons per a ser optimistes de les quals en podríem destacar:

- Que el nacionalisme sempre obté millors resultats quan a Espanya governa el PSOE que quan ho fa la dreta.
- Que hi ha una part del vot nacionalista que és reactiu, és a dir, que només és mobilitzà quan la sensació d'amenaça és molt greu.
- Que hi ha una certa sensació d'insostenibilitat de l'actual clima de corrupció institucional.
- Que l'escorament del PP cap a l'extrema dreta fa preveure una fuga de vots cap a opcions percebudes com a més centristes.
- Que la prepotència de Jaume Matas sumada al seu provincialisme extrem, pot provocar el rebuig en la part més autoctonista del seu electorat.
- Que la tasca de conscienciació de les organitzacions de la societat civil farà efecte entre una part important dels electors.

Que ningú doni per desaparegut el nacionalisme progressista, la mas-

PER L'AUTODETERMINACIÓ

Nacionalistes de Mallorca

sa social hi és i només cal saber-la motivar i saber-la mobilitzar. Si s'actua amb intel·ligència es podrà passar d'una situació d'emergència nacional a una situació caracteritzada per l'emergència del nacionalisme.

Si es cert que vivim en un estat d'emergència cal fer el cap viu per

arribar com abans millor a l'estació final d'aquest llarg viatge que és el nacionalisme (o el sobiranisme o com li vulgueu dir), que no és cap altre que l'emergència d'un nou estat.

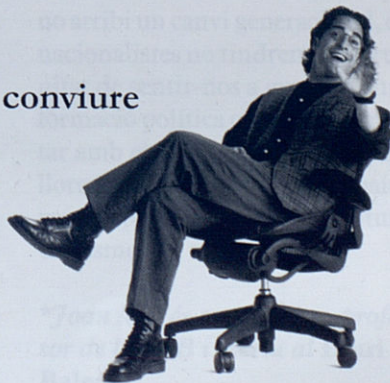
**Tomeu Martí és el coordinador de l'Obra Cultural Balear*

 Roldan

C/ Eusebi Estada, 66 - 68
07004 Palma de Mallorca
Tlf. 971 763 666 - Fax 971 763 667
Internet: <http://www.roldan.es>
e-mail: roldanib@roldan.es

 Qualitat
ISO 9001-2000 Nº 02 0567-0

Cream espais per conviure

El nacionalisme de per aquí

JOAN MIR

A Mallorca no hi ha més nacionalisme que el catalanista. El nacionalisme, als Països Catalans, té el fonament en la llengua, i és per això que tot altre nacionalisme, si és que es pot anomenar així, no té més motivació que l'anticatalanisme.

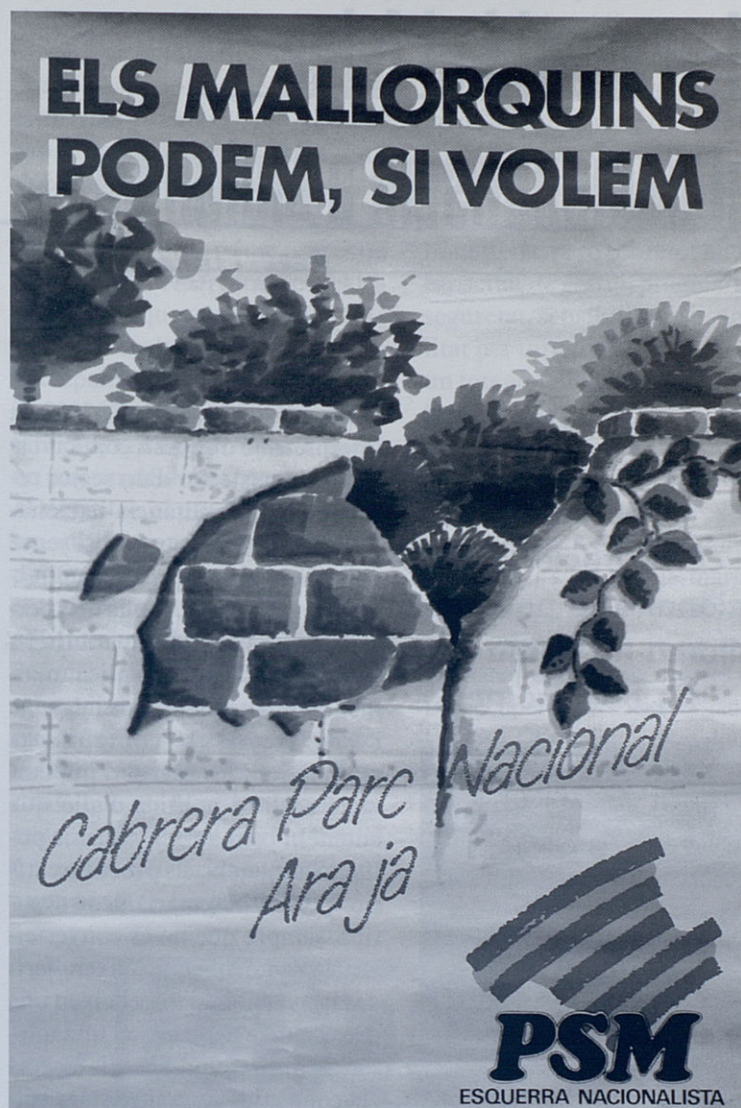

Sempre ha estat així, i és una temeritat parlar de balearisme o, fins i tot, de mallorquinisme, si es fa marcant distàncies amb el catalanisme, perquè, tanmateix, el perill de derivar cap a l'espanyolisme és massa alt per córrer aquest risc. Altra cosa és no fer qüestió dels mots i ser discret en aspectes que, si la discussió no es pot mantenir més que en nivells superficials, poden resultar artificialment polèmics. Aquest nacionalisme no té perquè tancar-se en una opció determinada (com l'Estat dels Països Catalans, per exemple) entre moltes altres de compatibles amb aquesta ideologia (com la sobirania de cada territori, fins i tot renunciant tàcticament a la total independència política d'Espanya, posem per cas).

La defensa de la llengua i de l'autogovern, que poden ser compartides per mola de gent, defineixen a Mallorca un espai nacionalista on algunes organitzacions polítiques hi són de sempre i altres només hi tenen la punta del peu. A Euskadi i a Catalunya aquesta qüestió és bastant clara, però a Mallorca, amb un nacionalisme molt més feble i no tan estès, les fronteres d'aquest espai esdevenen borroses i la ubicació de les formacions polítiques roman incerta. I això ve d'enrere. Amb un nacionalisme (catalanisme o, simplement, consciència de la diferència amb Espanya) precari, com que la dreta no era antifranquista, i el franquisme era anticatalanista, no hi podia nèixer o renèixer un nacionalisme de centredreta com a Catalunya. Josep Melià i Climent Garau són exemples de patriotes que constataren impotents la cor-

recció d'aquest silogisme en els primers temps de la democràcia. L'esquerra, en canvi, sí que podia generar organitzacions nacionalistes, perquè no era difícil fer compatibles dues ideologies que s'havien significat, del 36 ençà, contra el franquisme. Tenia, però, un problema d'origen: era marxista. Contra Franco, a Mallorca, només hi quedaren els comunistes, i encara (era irrellevant, per elitista, la democràcia cristiana, tanmateix amb gent valuosa com Eusebi Riera). A Catalunya hi hagué un antifranquisme confessional i els residus d'una esquerra no marxista, que era l'herència de l'anarquisme i de l'Esquerra Republicana que havia governat la Generalitat fins a la derrota del 39. Sense anar més lluny, Heribert Barrera, home d'esquerra i no comunista, no ha permès mai cap estelada vermella allà on feia mítings. D'aquesta manera no fou difícil que a Catalunya apareguessin i es consolidassin dues forces genuïnament nacionalistes: CiU i ERC. A Mallorca fracassà el nacionalisme de centredreta i el de centreesquerra es concretà en el PSM. Ara, abans que el nacionalisme de centre s'arribi a perfilar amb netedat, el d'esquerra s'esfilagarsa. És una situació que demana un sol partit ben definit nacionalment i d'espectre ample en l'eix centre-dreta. Però els orígens pesen molt, i han determinat les orfandats actuals. Unió Mallorquina fa intents meritoris per evolucionar des del centralisme d'UCD cap al nacionalisme, però encara li queda molt de camí per recórrer, i això si no fa volteres. I el PSM ja no guarda les aparences: el nacionalisme és un aspecte subaltern de

la seva ideologia, sempre marcada per una preeminència de l'esquerranisme quan el conflicte amenaça. El problema no deu ser tant d'ideologia com de fesomia: l'esquerra pot mostrar moltes fesomies, però el marxisme només en té una, la dirigista, la intervencionista, la que es malfia de les iniciatives de la civilitat. I aquesta és més una característica del pòsit marxista latent a molts de partits d'esquerra que del comunisme declarat obertament. Ser d'esquerra no arrossega necessàriament a posicions com les que ha adoptat el PSM i darrerament ERC al Principat. No: Heribert Barrera pactà dos cops amb Jordi Pujol una aliança nacionalista («Pujol president i Barrera al Parlament», cridava la gent al final de la primera experiència). Aquesta ERC progressista, però no marxista, fou rebutjada per Mateu Morro a l'hora de fer una coalició per a les eleccions europees (els negociadors d'ERC, quan baixaren de l'avió, duïen corbata, símptoma inequívoc de la seva inacceptable condició burgesa). Ara el PSM ja no té cap inconvenient per definir clarament l'espai on vol romandre: no només es fusionarà amb Esquerra Unida, sinó que això farà impossible per sempre més qualsevol aproximació al nacionalisme d'UM, per molt que aquest partit arribi a fer passes en la bona direcció. I l'Entesa, que és una bifurcació del PSM, també acaba de manifestar al seu congrés que no s'entendrà mai amb UM. El nacionalisme no arriba ni a circumstància atenuant a l'hora de fer el llistat de les excomunionis. Al Principat passa igual: tots hem vist el desfici d'ERC per renovar el Tripartit i deixar CiU dins les tenebres de l'oposició. Passa que la gent que mana a ERC ja no són els vells progressistes que venien del 36, sinó els joves comunistes que feren les primeres armes polítiques a Catalunya Lliure i a Nacionalistes d'Esquerra, dues formacions on la lluita de classes era un axioma. El Pacte de Progrés i el Tripartit han imposat l'evidència d'un altre paral·lelisme entre les nostres illes

i el Principat. Ho ha assenyalat Salvador Cardús a «Els sense nom» (Avui, 20 octubre de 2006): «Una de les conseqüències no volgudes o no previstes dels resultats electorals del 16-N del 2003 [...] ha estat esborrar del mapa polític allò que Pilar Rahola n'havia dit l'espai de la «complicitat» nacional. [...] Es mantenia el supòsit d'una sentimentalitat comuna, d'un «fer país», d'una «reconstrucció nacional», que es compartia sense discussió. Hi havia un aire de família comú, malgrat els accents diversos. [...] De llavors ençà ens hem carregat tota aquesta promiscuitat [...] ara les fronteres entre partits són impermeables. Ara qualsevol pacte postelectoral que es plantegi ja no serà un pacte de complicitat ni sobiranista, ni nacionalista, ni catalanista. Ara, si n'hi ha, serà un pacte de pura supervivència, políticament obscè, sense territori ni

horitzó comú. No hi haurà res a compartir, que no siguin cadires.» La conclusió de tot plegat és que, per una banda, UM no arriba a posar en un lloc prioritari els objectius del nacionalisme, i, per l'altra, els epígons del PSM es reafirmen rotundament i sense concessions en la seva inalterable estratègia esbiaixada cap a l'esquerra tòpica i sense atenuants nacionalistes. Tant la trajectòria d'ERC com la del PSM mostren com, fins que no arribi un canvi generacional, els nacionalistes no tindrem l'oportunitat de sentir-nos a gust dins una formació política capaç de connectar amb el gruix de la societat mallorquina. Cal més fe en el país i més respecte per a la seva cultura. Cal esmolat i no fer osques.

***Joan Mir és economista, professor de la UIB i escriu al Diari de Balears.**

El present i el futur del nacionalisme a Mallorca

PERE FUILLANA

**Augmenta
progressivament la
percepció i la
constatació que el
nacionalisme polític a
Mallorca no passa per
un bon moment.**

Els resultats electorals de 2003, la interpretació d'aquests comicis i la decepció posterior d'un sector rellevant de la militància nacionalista han provocat una crisi sense precedents. Hom constata un terratrèmol que va més enllà dels personalismes i les incompatibilitats individuals, que no explica totalment una possible crisi de lideratge i que afecta els components pràgmàtics i les xarxes d'implantació social i política d'allò que entenem com a nacionalisme polític. Tanmateix, els processos crítics no són necessàriament negatius, sempre que no es converteixin en accidents que deixen ferides irreversibles i impedeixen una convivència necessària i una tolerància imprescindible. Els éssers i els col·lectius humans estam sotmesos a canvis de cicle, a creixements i paràlisis que tenen un efecte sobre la nostra evolució i sobre la forma com som percebuts des de l'alteritat. Això no obstant, des de 1977 ençà per ventura mai com ara el panorama nacional a les Illes Balears no havia estat tan confús i mai no havíem tingut la percepció que la mesquinesa i les misèries humanes havien passat per damunt les utopies i els idealismes que donaven sentit a bona part de

la militància política nacionalista. Per ventura això que està passant era necessari, entre moltes altres coses perquè podria ser un signe inequívoc d'entrada a la maduresa i, en conseqüència, a la posada en escena de febleses i llacunes fins ara ocultes o compensades amb altres virtuts. Tenint en compte l'estat actual, un cop detectats els mals que afecten el cos nacional illenc, per ventura ha arribat el moment de plantar cara decididament a aquesta realitat crua i pensar que els grans remeis sorgeixen precisament com a conseqüència dels grans mals i de les situacions límit que aquests mals provoquen.

La sociologia del nacionalisme, sobretot a Mallorca, no ha canviat durant els darrers anys. El nacionalisme com a pal de paller, com a eix transversal i com a referent de país, a penes no ha variat. Allò que hauria canviat profundament és la classificació i la col·locació dels diferents components del mosaic nacional en prestatgeries diferents, com si, de sobte, tot s'hagués paralititzat i desmuntat en peces. Es po-

**La llengua
feina
de tots**

**VOLEM
COMANDAR
A CA NOSTRA**

**PLATAFORMA CÍVICA
PER L'AUTOGOVERN**

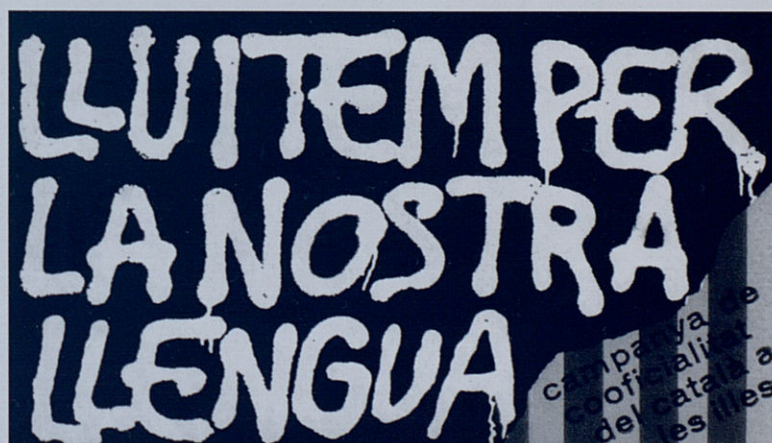
drien utilitzar molts de símls, perquè la conjuntura és particularment inquietant i asfixiant. Tot partint d'aquesta anàlisi, Miquel Payeras parlava aquests dies de la situació confusa i de l'atomització del nacionalisme actual, valoració que compartim («El panorama nacionalista», *Diari de Balears*, 30 d'octubre de 2006); tot plegat mentre Miquel Àngel Maria estimulava la societat civil a exigir als partits nacionalistes una implicació i un compromís més evident i més contundent en l'actual conjuntura política i social a les Illes Balears. Tomeu Martí ha insistit, també aquests dies, en la necessitat d'actuar i de despertar, perquè la situació política encara podria empitjorar, malgrat que faci la impressió que s'ha tocat fons i que l'escenari sembla que no pot ja ser més lamentable per al país. El debat sobre la reforma de l'Estatut d'autonomia tampoc no ha servit gaire per millorar el compromís dels partits amb vocació estatal, sinó que n'ha deteriorat la credibilitat, la legitimitat com a portaveus de la ciutadania amb consciència nacional i n'ha esquinçat la imatge. En el cas del PP, per la seva constant inamadversió a Catalunya, al català i la seva lleialtat històrica a acusar qualsevol moviment identitari amb *separatisme*. Per al PSOE la situació és diferent, però l'efecte Rodríguez Zapatero no ajuda en absolut a enfortir po-

sicions nacionals, sinó més aviat a incentivar el missatge a la immigració tradicional espanyola i a estimular el votant amb vocació espanyola. Els escenaris que s'obren a Catalunya a partir dels resultats de l'1 de novembre i el desenllaç del denominat procés de pau a Euskadi marcaran les regles de joc polítiques més immediates i influiran molt directament en les percepcions i les mentalitats, sobretot d'aquells que després de tants anys naveguen entre aigües i no acaben de definir-se.

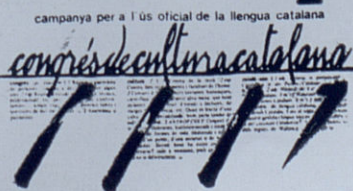
Malgrat tot, el pes del nacionalisme no ha disminuït, malgrat els dubtes i la sensació de la debilitat corporativa. Avui som més que ahir, més sensibilitzats, més inquietos, més madurs i amb més capacitat operativa. Avui disposam de més i millors mitjans per poder insistir i incidir sobre una ciutadania que no és ni tan passiva ni tan superficial com sembla. Tenim un capital humà ric i nombrós que espera impacient gestos i una veu

clara que els cridi a actuar. Reclama, sobretot, que en aquesta hora greu per al país tinguem la capacitat de tenir una visió clara de futur, amb una oferta de contingut a curt i a mig termini. Aquesta ciutadania exigeix transparència i honestetat, però sobretot eficàcia i capacitat de gestió, pragmatisme i seguretat, sensibilitat i disponibilitat per tornar a recuperar un per un tots aquells que segurament no han trobat en el nacionalisme aquella resposta humana i emocionalment càlida que esperaven. Racionalment se senten còmodes, però emocionalment se senten més aviat fràgils, marginats o no tinguts en compte tot el que esperaven. El futur del nacionalisme passa, entre moltes altres coses, per recuperar persones, organitzar-les i estar disposats a recol·locar els principis i la gestió molt per sobre de noms i llinatges, però valorant cada nom i cada llinatge.

**Pere Fullana és historiador*

català, llengua dels mallorquins

Una altra
Constitució
és possible

<http://www.psm-entesa.org>

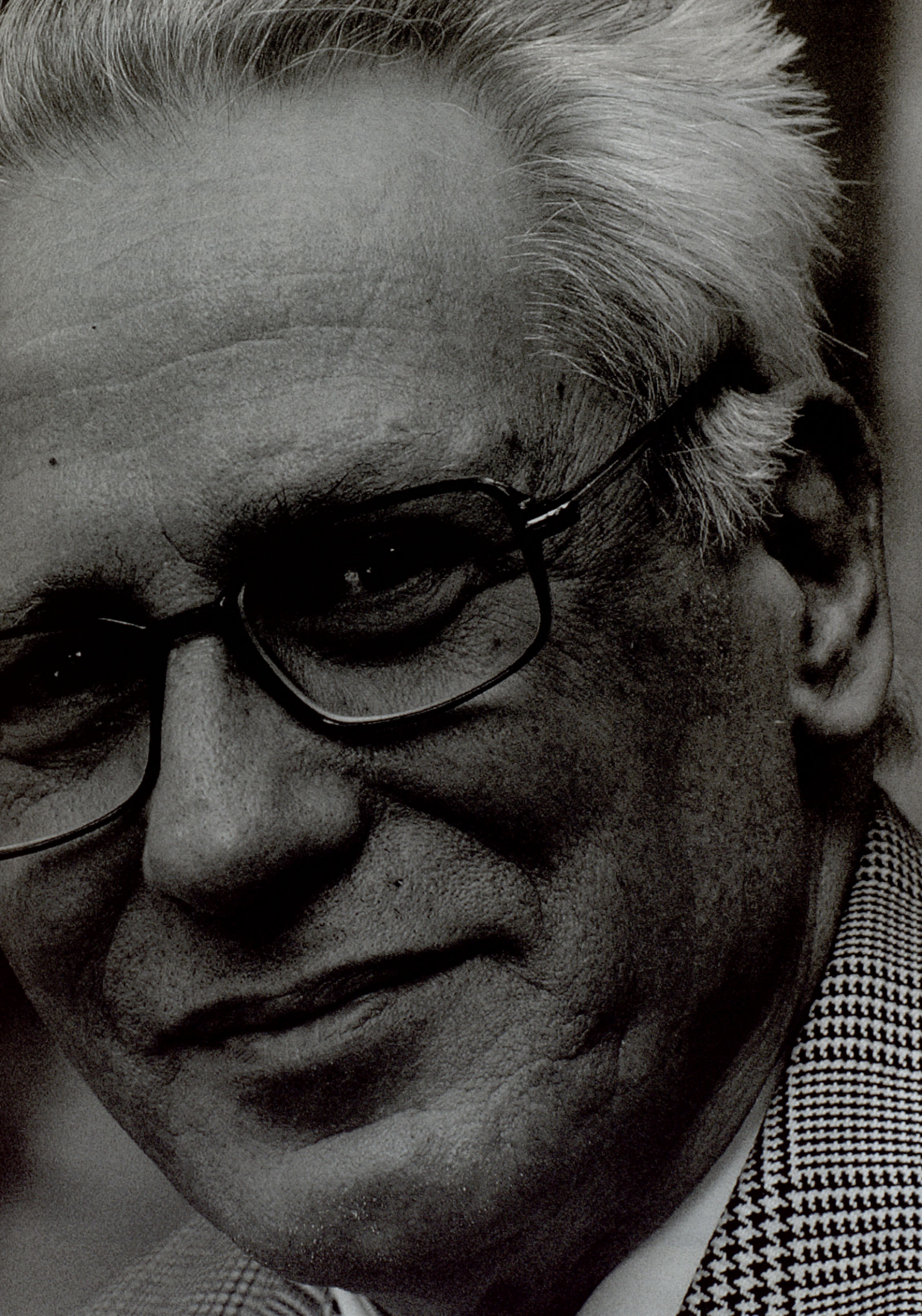
Isidre Molas

«la idea que Espanya es reconegui
com una pluralitat ha d'avançar»

PERE BUENO

Entrevista

Catedràtic de Dret Constitucional per la Universitat Autònoma de Barcelona, és un dels creadors del Partit dels Socialistes de Catalunya. Isidre Molas va ser vicepresident del Parlament de Catalunya entre el 1986 i el 1988, any en què va tornar a la Universitat. L'any 2000 va tornar a la política per liderar el projecte de l'Entesa Catalana de Progrés (candidatura conjunta al Senat que aplega les sigles del PSC, ICV i ERC). Des del 2004 és el vicepresident del Senat. Editor del prestigiós Diccionari dels partits polítics de Catalunya, va ser a Mallorca per participar al simposi «Partits polítics, organitzacions patronals i sindicals en el segle XX i perspectives del segle XXI».

Quina és la funció dels partits polítics en una societat democràtica?

Actuen com a vertebradors del sistema democràtic. La raó que explica el paper dels partits en les democràcies contemporànies

del punt de vista de l'estructura orgànica, però també des de l'òptica de la implantació geogràfica, territorial.

És el que féreu al *Diccionari de partits polítics de Catalunya*.

L'interès d'aquest diccionari parteix del fet que és un document complet, precís i jerarquitzat. Hi surt tot el

que ha estat un partit polític a Catalunya. La idea que teníem és que hi sortissin tots els partits tractats, diríem, com una espècie diferent. Una tasca comple-

xa és diferenciar el que és un moviment polític del que és ben bé un partit.

Quan en passam els fulls, sembla que hi surt tot.

Efectivament, però també és important destacar que la informació hi està jerarquitzada. Els partits que han tingut una presència més destacada en la vida pública de Catalunya tenen les entrades més considerables; els partits més petits hi figuren, però en proporció relativa a la seva importància.

La revolució en el món de la informació i les comunicacions deu haver afectat l'organit-

«En política, tot ha quedat impregnat de la revolució de les comunicacions»

es és que ocupen els diferents espais d'opinió pública. És interessant estudiar com els partits s'han organitzat de maneres diferents al llarg de la història, des

EL MIRALL
amb el suport de

**Generalitat
de Catalunya**

zació de les forces polítiques.

Sabem que la penetració de qualsevol novetat sempre és desigual. Tots els partits fan servir les tecnologies de la informació i la comunicació, però la prudència aconsella que s'han d'impulsar les innovacions sense prescindir dels mecanismes tradicionals: si es fa al contrari, hi ha gent que en queda exclosa. En política, tot ha quedat impregnat de la revolució de les comunicacions: des de l'estructura econòmica dels partits fins a la propaganda i la relació amb els mitjans informatius. Arran d'això, és molt més car competir en el mercat polític.

I si és més car competir, vol dir que n'hi ha més pocs que ho tenen a l'abast.

El sistema garanteix la llibertat de creació de partits polítics, que han de trobar l'audiència possible a través dels elements que creuen que els poden fer atractius. A Espanya hi ha hagut dues alternatives de govern, però hi ha hagut també l'expressió d'altres alternatives. En el sistema actual prima l'existència d'un bipartidisme imperfecte, o un pluripartidisme asimètric: permet l'entrada de tercers, quarts i cinquens partits. El resultat que tenim és que hi ha dos partits grans, i altres partits que només tenen accés al poder quan resulten imprescindibles per governar. A més, el sistema autonòmic permet que això convisqui amb subsistemes de partits de país.

Si observam la situació política actual, podem afirmar que una tendència determinada té el control del centre dreta espanyol?

Els partits són molt amplis en demandes, creences, idees i exigències. Actualment hi ha un partit en què els sectors radicals enfosqueixen els sectors més centristes. A l'altre partit, els centristes

constitueixen una part molt important. És observable que a Espanya hi ha un sector social de centre que no ha configurat un espai polític propi. La confiança electoral que fa el centre social ve marcada per factors conjunturals: quan els partits grans cerquen més suport electoral s'obren cap al centre. Cap dels tres sistemes electorals de la his-

tòria democràtica espanyola ha cercat la configuració d'un centre polític amb expressió pròpia. El centre, de fet, és una posició relativa. Si no té una expressió pròpia, hi ha mecanismes, afinitats, que fan que la gent es defineixi. Si per centre entenem diàleg, moderació, tant en trobam a la dreta com a l'esquerra. Ara bé, a Espanya la dreta última-

ment s'ha instal·lat en un cert radicalisme. Però això pot canviar.

Quins avantatges i quins inconvenients té el sistema de representació proporcional a l'hora de configurar majories?

Les campanyes electorals serveixen, d'una banda, per confirmar els electors amb una certa disposició i, de l'altra, per atreure els sectors que no siguin hostils. El to de moderació és el que permet que et reconguin com a interlocutor vàlid més enllà de les eleccions. A partir d'aquí, tothom té legitimitat per establir majories. El poble (amb els vots) sempre diu el sentit en què s'han d'encaixar les aliances. El que és important és que el sistema fa que s'articuli un govern que es basa en el suport de la majoria del Parlament. L'establiment d'aliances apareix com una possibilitat normal. Els electes ja s'ho faran per configurar majories.

En el sistema de representació proporcional pot passar que les majories s'hagin de configurar després de les eleccions, en funció de l'opinió i de l'interès. Al Principat només hi ha hagut majories absolutes entre el 1984 i el 1995: això ho dicta l'electorat.

Com avaluau l'experiència de l'Entesa Catalana de Progrés?

El Senat (atès que és la cambra més lligada a la representació territorial) permetia aquest tipus d'aliances. La política és una carrera de fons: i els membres de l'Entesa, tots, volem més autonomia (els nous estatuts, per exemple, aconsegueixen més autonomia) i un Senat que representi el caràcter de l'estat compost.

La idea que Espanya es reconeixi com una pluralitat ha d'avançar: el Senat ha de ser això, ha de respondre a aquesta realitat, s'ha de correspondre amb la realitat au-

tonòmica. Però aquestes reformes s'han de fer amb un consentiment ampli: amb majories que donin garanties. En aquests moments, el Partit Popular no està disposat a iniciar aquests canvis. Però amb la reforma dels estatuts serà més necessària la reforma del Senat. I el que és necessari s'acaba imposant.

L'Entesa Catalana de Progrés ha demostrat que les forces que la integren tenen un denominador comú i capacitat d'entendre's.

Ha sobreviscut la caiguda del tripartit gràcies a una actitud comuna basada en el diàleg polític i personal.

Això deu ser una mica pel caràcter mateix del Senat...

L'Entesa és una experiència molt positiva, que ha posat de relleu que hi ha molts d'elements que formen part del denominador comú de les forces progressistes catalanes. Més dels que ens pen-

sàvem!

Vàrem tenir de portaveu durant dos anys en Bonet (ERC), i va ser sempre el portaveu de tot el grup. Som una realitat pròpia que pren decisions pròpies. Som el tercer grup de la cambra.

Crec també que la Catalunya progressista s'ha d'expressar a Catalunya. L'Entesa Catalana de Progrés serveix per expressar aquest denominador comú. Hem demostrat que els elements de diferència poden consonar amb tenir objectius comuns.

Des de 1976

**ESPECIALISTES
EN ARTICLES
DE MUNTANYA,
CÀMPING, ESQUÍ
I ESCALADA**

T'equipam per a l'aventura

**ES
REFUGI**

Via Sindicat, 21 (pati interior)
Palma

Tel. 971 71 67 31

Fax 971 71 85 97

refugi@detallsport.es

Exposició sobre el Primer Congrés Internacional de la Llengua Catalana a Manacor

Enguany es commemora el centenari del Primer Congrés Internacional de la Llengua Catalana, que va tenir com a capdavantier el manacorí Mossen Antoni Maria Alcover. Per aquest motiu, la Fundació Pública Antoni M. Alcover de Manacor ha estat la que primer ha exhibit una exposició itinerant d'aquest esdeveniment filològic. Després, l'exposició es traslladarà a l'edifici Sa Riera de la Universitat de les Illes Balears, on romandrà del dia 2 fins al dia 14 de desembre. I després travessarà la mar i es podrà veure a l'Espai Zero de la Biblioteca Nacional de Catalunya.

L'exposició està organitzada per la Fundació Pública Antoni M. Alcover i l'Institut d'Estudis Baleàrics i consta de tota una sèrie de documents; s'ha beneficiat dels documents dedicats al Congrés, que pertanyen a l'Arxiu del Regne de Mallorca, amb la col·laboració de la Biblioteca Nacional de Catalunya, del llegat de Jaume Massó, dels materials del Fons Joaquim Miret i de la col·lecció d'autògrafs Ramon Borràs. Hi ha discursos, circulars, postals, invitacions, insígnies, notícies aparegudes a la premsa de l'època, etc.

A més a més, tots aquests documents han estat recollits en un catàleg elaborat per Maria Pilar Perea, que s'ha publicat per commemorar aquest centenari.

Doblatge de pel·lícules al català

Fa un any que la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió (CCRTV) va crear el Servei Català de Doblatge amb un objectiu: que tothom pugui gaudir d'un film en català. I ara se'n comencen a veure els primers fruits. En aquest temps s'han doblat i subtitulat cent trenta pel·lícules, xifra que suposa el 35% de les produccions estrenades.

Aquest servei dobla per a la televisió els films estrangers que arriben a les sales i després els ofereix gratuïtament a les distribuïdores perquè puguin afegir als seus DVD

la versió i la subtitulació catalana. També estan disponibles de franc per a les televisions que hi estiguin interessades. D'aquesta manera, IB3, per exemple, es podria beneficiar d'aquest fons de pel·lícules doblades amb un cost zero. Malgrat això, els dirigents de la televisió autonòmica balear s'estimen més emetre la versió espanyola dels films, amb un clar menyspreu a la Llei de normalització lingüística i al dret dels ciutadans de les Illes Balears de poder viure en la seva llengua.

De tota manera, des del punt de vista del doblatge, encara queda molta feina per fer. Tot i que s'ha aconseguit el percentatge que es van proposar, hi ha algunes *major*s americanes reticents al doblatge en català. No

més Sony/Columbia ha acceptat cedir aquests privilegis al servei, mentre que encara se segueix negociant amb la resta. El Servei Català de Doblatge ha pogut doblar i subtitular en català alguns dels títols més importants estrenats aquest darrer any, com *Bona nit i bona sort*, *Match Point* i *Una història de violència*, entre d'altres.

Presentació d'El Mirall a Lluçmajor

El passat divendres dia 9 d'octubre es va presentar el dossier de Lluçmajor de la revista *El Mirall*. L'acte va tenir lloc a la Biblioteca Municipal de la ciutat del Migjorn mallorquí i hi varen intervenir Guillem Salvà, regidor de cultura, Jaume Lladó, president de l'Associació El Mirall i Pau Tomàs, autor del dossier.

Davant un públic extremadament nombrós, que omplia de gom en gom la sala, encetà la ronda d'intervencions Guillem Salvà, que alabà la qualitat de la feina feta per Pau Tomàs i agraí a *El Mirall* que dedicàs aquestes pàgines a Lluçmajor. A continuació parlà Jaume Lladó, el qual, després de mostrar el seu agraïment a l'ajuntament, a l'autor del dossier i a totes les empreses que hi ha col·laborat amb les seves insercions publicitàries, va fer una repassada del que és i representa *El Mirall*. Així mateix parlà de les diferents seccions de la revista i del que un lector hi pot trobar a les seves pàgines.

Pau Tomàs va fer un repàs exhaustiu a cadascun dels articles que formen part del dossier i justificà acuradament la seva inclusió en aquest treball.

Finalment, cadascun dels assistents va poder recollir un exemplar de la revista amb el dossier.

"Sa Nostra" informa

La Fundació "Sa Nostra" ha organitzat el cicle de ponències «El clima, temps de canvi», per divulgar els diferents aspectes del canvi climàtic. Les conferències impartides per especialistes nacionals sobre els àmbits afectats es faran a l'auditori del Centre de Cultura de Palma, del dia 10 d'octubre fins al 20 de novembre.

El dia 20 d'octubre, el director de *La Vanguardia Digital*, Lluís Foix, va impartir la conferència «La revolució en l'opinió pública del món». Amb aquesta intervenció va començar el cicle de conferències de «Promeses i certeses», una línia de reflexió proposada per la Fundació "Sa Nostra", que enguany se centra en les potencialitats dels mitjans de comunicació digitals.

XVI Setmana de Cuina Mallorquina

L'Obra Cultural Balear de Campos ha organitzat enguany la que ja ha estat la setzena edició de la Setmana de Cuina Mallorquina, enguany dedicada al formatge de Menorca. Al llarg de quatre dies, del 16 al 19 d'octubre, més de mig centenar d'existents s'han pogut acostar al món d'aquest producte de qualitat de la nostra illa germana.

El dilluns, Maties Montañés, president del Consell Regulador de la Denominació d'Origen Protegida Queso Mahón-Menorca, va encetar els actes amb un pregó sobre el formatge maonès, durant el qual va tractar temes històrics, però també va explicar com s'elabora aquest producte i quines són les característiques que el fan únic. El dimarts, Antoni Piña, cuiner i professor de cuina, va posar a l'abast del públic els seus secrets culinaris amb el formatge de Menorca, tot presentant tres plats que duïen aquest ingredient com a base de la seva combinació de sabors.

El dia següent tocà a la cuinera María Eulogia Gómez, qui mostrà com elabora ella dos plats amb formatge i uns altres dos, sense. Tancà la Setmana de Cuina el dia 19, el dia de la Fira de Campos, un tast de distintes varietats de formatge maonès dirigit per Pietat López, gerent del Consell Regulador, que va explicar com fan l'anàlisi sensorial d'aquest producte els tècnics encarregats del control de la seva qualitat.

Arriba la televisió de Mallorca

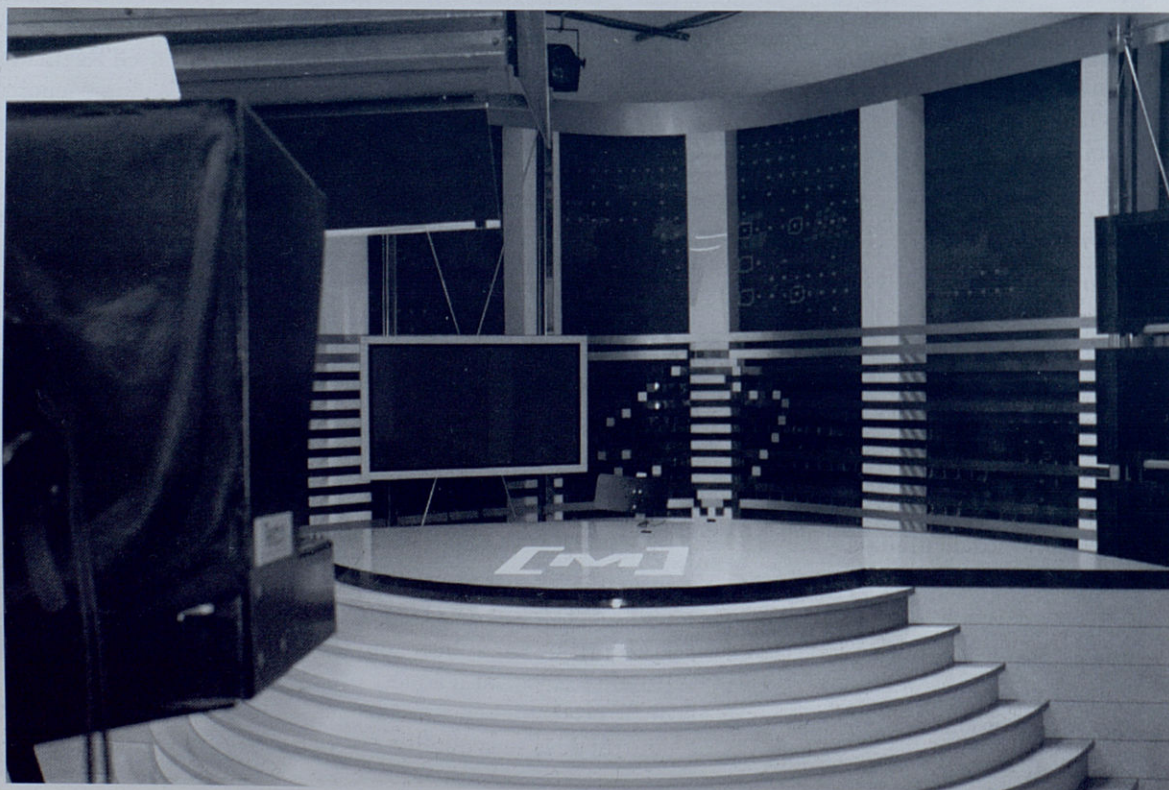
EL MIRALL

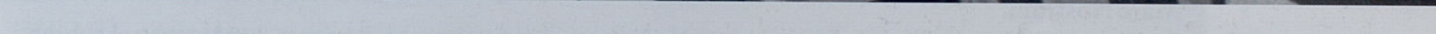
El panorama de la comunicació audiovisual és de cada vegada més complex. Amb la implantació de la televisió digital terrestre, l'oferta es multiplica i les cadenes no tindran més remei que fer una opció clara per l'especialització dels continguts.

És l'aposta que ha pres el Consell de Mallorca amb el llançament de Televisió de Mallorca [M]. En efecte, es tracta d'una cadena especialitzada: especialitzada en Mallorca. En paraules de Roger Gotarredona, director de Desenvolupament i Recursos del nou canal insular, «Televisió de Mallorca és un canal temàtic d'allò que fan els mallorquins. Actualment l'oferta televisiva ja és molt ampla, nosaltres hem fet una opció clara: el model mallorquí de televisió».

La xarxa territorial de Televisió de Mallorca aprofita la infraestructura de les televisions locals, amb la qual cosa aquest nou agent televisiu es basteix damunt els fonaments arrelats de la gent

que ha fet televisió de proximitat a Mallorca aquests darrers anys. «Volem impregnar-nos de la cultura televisiva d'aquesta terra i la volem homogeneïtzar per donar-li una empenta de qualitat que en garanteixi la continuïtat», exposa Gotarredona, que afirma que «amb aquesta aposta, Televisió de Mallorca incorpora l'experiència d'aquesta gent que té passió per la televisió». Com a conseqüència d'aquesta aposta, la programació subcontractada queda en mans d'empreses mallorquines, amb la qual cosa es configura un canal «fet per la gent d'aquí, per a la gent d'aquí i en la llengua d'aquí», ja que la programació és íntegrament en català.

formació: però no des del punt de vista exclusiu dels programes informatius, es tracta d'impregnar tota la programació amb l'esperit d'informar. El grup comunicatiu del Consell «vol ser una eina per divulgar la informació sobre els esdeveniments culturals d'aquesta terra; des de la pluralitat i la veracitat, pretenem donar a conèixer el que

ESTOP
ESTUDIS TOPOGRÀFICS

FOTOGRAFIA-TOPOGRAFIA-PROJECTES

- Plànols Topogràfics
 - Mesuraments
 - Replanteigs
- Fotografies aèries
 - Verticals
 - Panoràmiques
- Publicitat aèria
- Peritatges
- Valoracions
- Projectes agrícoles
- Estudis mediambientals

Plaça Rosselló, 4A, 3r - Tel. 971 72 33 56 Fax 971 71 89 01

www.estop.org E-mail: estop@estop.org

La programació de Televisió de Mallorca

Ítaca

Programa de cultura i oci que analitza i dona a conèixer les darreres tendències dins el món dels joves. Per tant, Internet, els videojocs, la música i el cinema es tracten juntament amb altres formes d'expressió més clàssiques, com el teatre o la pintura. Presentat per Bel Bestard.

Calamars, cocos i altres aventures

Conduït pel cuiner Manolo Barahona, és una proposta molt diferent als tradicionals programes de cuina. Barahona visita setmanalment els mercats i les peixateries de Mallorca per descobrir-ne els secrets i personatges. Després del recorregut, el cuiner ensenya com preparar els aliments adquirits.

Mca Doc

Setmanalment tracta en profunditat un mateix tema vist des de diferents punts de vista. Es tracta d'una oportunitat per poder conèixer alguns temes que normalment no són tractats per la televisió des del nostre propi àmbit.

Fets i Gent

Programa de reportatges breus, que diàriament s'incorporen als espais informatius de Televisió de Mallorca. Són petites produccions que donen la paraula a la gent i que mostren allò que passa al carrer sense la mediació dels periodistes: les festes populars, el taller d'un ferrer, el campionat d'escacs infantil, la tasca dels voluntaris, etc.

Illa Musical

Un programa musical amb format clàssic que es vol convertir en un recull del que passa en el panorama musical de Mallorca. Conduït pel músic Carles Grimalt, comptarà amb la presència de grups de l'illa, vídeos i fins i tot alguna improvisació dels convidats.

A Debat

Hi participaran els protagonistes de la política i la societat de Mallorca. Es tracta d'un programa versàtil perquè la seva estructura s'adaptarà a les demandes de l'actualitat de la nostra illa.

Mare Nostrum

Programa que vol recollir la relació entre el Mediterrani i la nostra gent. La pesca, la nàutica o el submarinisme són objecte d'atenció de Mare Nostrum, del qual, en principi, s'emetrà 13 capítols.

Ecominuts

Petits reportatges de 5 minuts sobre temes relacionats amb la naturalesa i el medi ambient. Es tracta de donar a conèixer a l'espectador d'una forma entretinguda la informació necessària per fomentar comportaments més respectuosos amb el nostre entorn.

I tu, què dius?

Vol oferir les càmeres a la ciutadania perquè pugui expressar les seves opinions. El programa s'anirà rodant a diferents indrets de l'illa per donar el màxim d'oportunitats a la gent perquè es col·loqui davant la càmera i s'expressi lliurement.

Segon Equip

Programa d'esports diferent que s'emet els dimarts i que pretén donar un cop d'humor a la informació dedicada als esports. Hi predomina el to desenfadat, tot i que es farà un seguiment del que passa en el món dels esports i de tot allò que fan els nostres esportistes, tant a l'illa com a la resta del món.

Es sofà de Madò Pereta

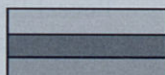
Es tracta d'un *magazine* basat en la presència d'un convidat especial al llarg del programa. El conductor habitual del programa serà el personatge de Madò Pereta juntament amb els seus dos col·laboradors: l'actriu Paquita Bover i el Màgic Cloquell.

Méteo

Televisió de Mallorca vol oferir un tractament diferenciat sobre la informació meteorològica. El programa es fa en una primera fase sense l'aparició de la presentadora, però durant els pròxims mesos Meteo anirà incorporant tots els elements necessaris per a convertir-se en un punt de referència a Mallorca dins aquest àmbit informatiu.

	Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge
8:30	Mallorca al dia	Mallorca Notícies					Ítaca
8:30		Peces Mòbils: Météo, Fets i Gent, Ecominuts					
9:00		Mallorca Notícies					Illa Musical
9:30	Madò Pereta	Illa Musical	I tu què dius?	Mca Doc	Mare Nostrum	I tu què dius?	Calamars...
10:00	Mca Doc	Mallorca Notícies					
10:30	Mallorca al dia					Això és la Pera	Això és la Pera
11:00							
11:30	Mallorca al dia					Mallorca al dia	
12:00							
12:30	Mallorca al dia					Mallorca al dia	
13:00							
13:30	Ítaca	Segon Equip				Mallorca al dia	
14:00			Calamars	I tu què dius?	El Cinematògraf		
14:30	Mallorca Notícies					Calamars...	Mca Doc
15:00	Peces Mòbils						
15:30	I tu què dius?	Calamars...	Mca Doc	Mare Nostrum	Madò Pereta	Mare Nostrum	
16:00	Informatiu					Segon Equip	Debat
16:30	Mallorca al dia					Madò Pereta	I tu què dius?
17:00						Ítaca	Segon Equip
17:30	Mallorca al dia					Mca Doc	Illa Musical
18:00							
18:30	Això és la Pera					Debat	Calamars...
19:00							Peces mòbils
19:30	Mallorca al dia						Mac Doc
20:00							
20:30	Mallorca Notícies					I tu què dius?	Madò Pereta
21:00	Peces Mòbils: Météo, Fets i Gent, Ecominuts					Illa Musical	
21:30	Mallorca Notícies					Peces mòbils	Ítaca
22:00	Peces Mòbils: Météo, Fets i Gent, Ecominuts					Segon Equip	Debat
22:30	Calamars...	Debat	Segon Equip	Madò Pereta	Ítaca		
23:00	Mca Doc		I tu què dius?			Mare Nostrum	
23:30	Mare Nostrum		Mare Nostrum	El Cinematògraf	Illa Musical	Calamars...	Illa Musical
0:00	Mallorca Notícies					Illa Musical	El Cinematògraf
1:00	Peces Mòbils: Météo, Fets i Gent, Ecominuts					Mallorca al dia	
1:30	Calamars...	Debat	Segon Equip	Madò Pereta	Ítaca		
2:00	Mca Doc		I tu què dius?				
2:30	Mare Nostrum		Mare Nostrum	El Cinematògraf	Illa Musical		
	Mallorca al dia						

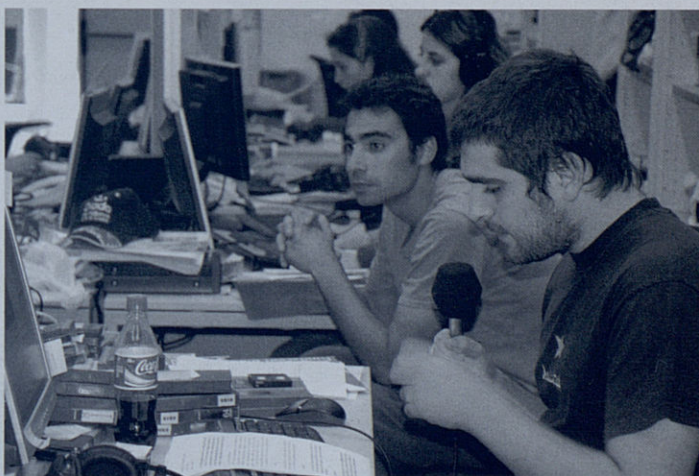
Producció pròpia
Producció externa
Producció aliena

passa a Mallorca en tots els terrenys: la cultura, la política, l'educació, el món de l'empresa», afirma el director de Desenvolupament i Recursos de l'ens.

Web interactiva

Pròximament el combinat format per Ona Mallorca i Televisió de Mallorca veurà néixer un nou company de viatge: Ràdio i Televisió de Mallorca promou un portal web amb informació interactiva sobre Mallorca. Aquesta pàgina servirà de suport per a la programació que emetran la ràdio i la televisió del Consell, però anirà més enllà. Aquesta web funcionarà com una mena de diari digital des d'on es podrà seguir en directe la programació de la ràdio i la televisió; però alhora serà una eina de comunica-

ció interactiva en ella mateixa, perquè –a més d'oferir la programació a la carta– permetrà que els espectadors enviïn continguts (enregistrats amb un micròfon o una webcam) que s'emetran per la televisió o per la ràdio. En definitiva, una web interconnectada amb les dues

cadenes insulars, que pretendrà fer sentir la veu de la població de Mallorca a la televisió i a la ràdio de Mallorca. Per centralitzar els serveis d'aquests tres mitjans de comunicació, el Consell ha adquirit una seu a Son Puig (la Vileta, Palma), que està previst que s'inauguri l'any que ve.

L'habitatge digital, les noves tecnologies al servei de la vida quotidiana

EL MIRALL

Les pel·lícules de ciència-ficció ens avançaven cases quasi màgiques on simples gestos dels seus habitants eren capaços de controlar aspectes com la il·luminació, l'ambientació musical, la cuina o el tancament de portes i finestres. Tot això amb una utilització racional dels recursos disponibles i el subministrament d'energies alternatives. Ara tot això no és ja ciència-ficció, sinó una realitat ben quotidiana. Es pot planificar, per exemple, la seguretat del nostre habitatge, l'aprofitament energètic o la temperatura de les diferents estances, la il·luminació i la música ambiental. A més, po-

dríem pujar o davallar els persols i les persianes o saber on és el nostre vehicle en cas d'un robatori. Tot això es pot controlar des de fora de la nostra casa mitjançant el mòbil o Internet.

La nostra imaginació, única frontera

Aquest panorama és al nostre abast a El Corte Inglés a través del seu servei Crear Hogar. Aquest servei ha estat presentat a la fira MODEC i s'ofereix en un departament propi al centre de les Avingudes. A Crear Hogar, l'excel·lència en el servei arriba a les darreres conseqüències, i

ens poden canviar el nostre habitatge fins a l'extrem que marquin les nostres necessitats o la nostra imaginació. Però la gran novetat es la domòtica o automatització de tots els sistemes d'un habitatge.

Aquest estudi de decoració integral de la llar posa l'èmfasi en les noves tecnologies, que ens permeten des d'una eficient calefacció de trespol radiant, fins a un sofisticat sistema de control automàtic del jardí o la piscina i un control de la seguretat del nostre habitatge que ens permet «visitar» les diferents estances quan, per exemple, ens trobam de viatge a l'estranger.

Ambients predeterminats

Tot aquest nou món domòtic té

aquest vessant pràctic, però també un altre de més personal que ens permet configurar la nostra casa al nostre gust. Per exemple, és possible programar una sèrie d'escenificacions en què conjugar aspectes com la música o la intensitat de la llum per tal de crear ambients propicis per a la lectura, la conversació, la trobada amb els amics... D'igual manera, podríem ambientar un petit gimnàs en el qual treballar amb la bicicleta estàtica o amb la cinta de córrer mentre travessam espais virtuals que fan el nostre esforç més agradable.

La nova llar domòtica inclou electrodomèstics de tecnologia punta, com un mirall de bany que a la vegada és un televisor o el sistema *flipscreen* a la cuina, amb què mitjançant una pantalla i un

teclat sense fils es combina una connexió a Internet, la videovigilància, el televisor i el reproductor de DVD, entre altres accessoris.

Sostenibilitat

La sostenibilitat és un punt fonamental en l'habitatge domòtic. Sensors lumínics que s'encenen o s'apaguen segons que hi hagi presència humana i que graduen la intensitat de la llum amb paràmetres preestablerts o grifons que s'apaguen tots sols són alguns dels elements que faciliten l'estalvi d'energia.

Controlar la teva casa amb un clic podria ser l'objectiu d'aquesta proposta integral. La meta és un hàbitat més segur, més confortable i més sostenible.

Cent raons per preservar les trames medievals

Primera raó: La seu i la llum de sant martí

ÀNGEL FRANCESC GENÉ I RAMIS

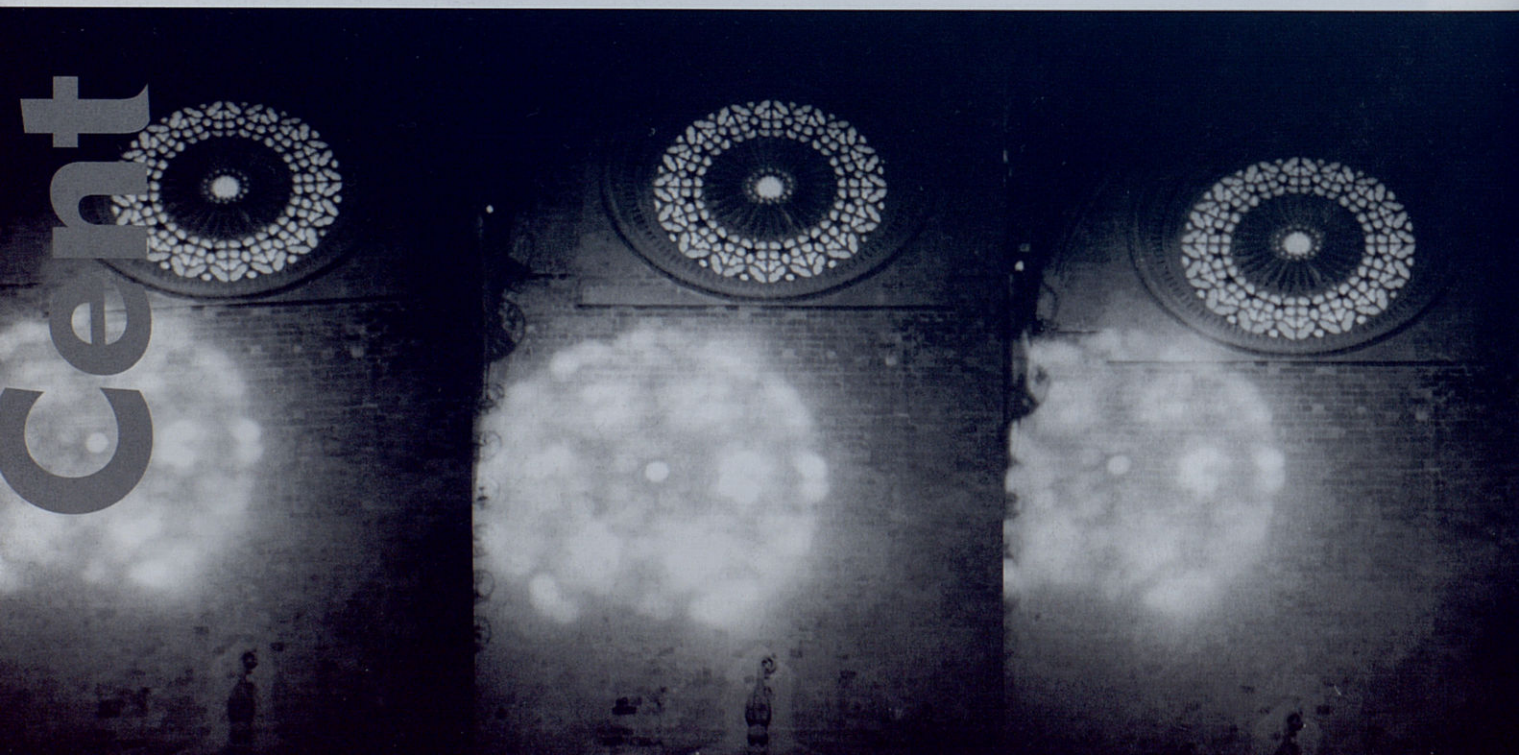
El per què de les Cent raons

Ens proposam fer un seguit d'escrius sobre les raons que justifiquen el manteniment dels nostres carrers tradicionals, tant els de Palma com els d'Inca, Manacor, Felanitx, Porreres o Moscari. Tant els de Menorca com els d'Eivissa, tant els del Principat com els del País Valencià. I posats a fer, els de qualsevol part del món. A Inca, a determinats carrers del nucli medieval, prop de la parròquia, s'obliga a fer les noves construccions més enrere perquè el carrer sigui més ample. Això es podria encabir molt bé en la mentalitat del segle XVII, el XVIII, el XIX o principis del XX, però avui, que es tendeix a fer accessibles per als viants els centres històrics, sembla

totalment absurd. A Palma, els darrers anys s'ha destruït el barri de la Ferreria, tota una trama de carrers d'origen medieval; aterridor, perquè era moltíssim més que un barri xinès sense remei. Els darrers dies, avui mateix encara, s'està destruint una bona part d'un dels carrers més bells de Ciutat, en Bauló. I es destrueix alhora tot quant quedava del traçat medieval del veí carrer de sa Gerreria. Sembla que aquestes devastacions terribles entorn d'en Bauló, iniciades el passat agost, no han tengut gairebé ressò a la nostra comunitat. En canvi es va parlar molt de qüestions com els pins de la Porta de Santa Catalina, del Pont del Tren, de l'estany del rei En Jaume a la Porta Pintada (plaça d'Espanya, si voleu) o d'una piscina de-

Cent
raons...

Cent

terminada. Sembla com si una formiga, una bella formiga, pesàs més que un bell elefant. L'oposició de la ciutadania pot fer que l'Ajuntament reaccioni i d'una forma més o manco racional se'n reconduixin algunes actuacions. L'Ajuntament, o qualsevol ens públic, és responsable dels desastres que es puguin fer en el seu govern, però una part de la responsabilitat també és de la ciutadania si no s'hi manifesta en contra. I si no es manifesta és perquè no estima, i si no estima, què hi podem fer? Què podem fer davant el desamor? Sembla que els ciutadans sentin com a seu el Pont del Tren, però no el devastat barri de la Ferreria, el carrer de sa Ferreria o el d'en Bauló. Sembla que es valora més l'element singular que els conjunts. Per això ens proposam des d'aquestes *Cent raons...*, contribuir a fer ressò d'una idea que no és nova però sembla que no arriba a la ciutadania: el que compta és el conjunt. Per exemple, la Seu té un sentit en tant que es troba situada al conjunt històric de Ciutat. I a la vegada, la Seu dóna sentit al conjunt. Així que començarem, avui, parlant de la Seu.

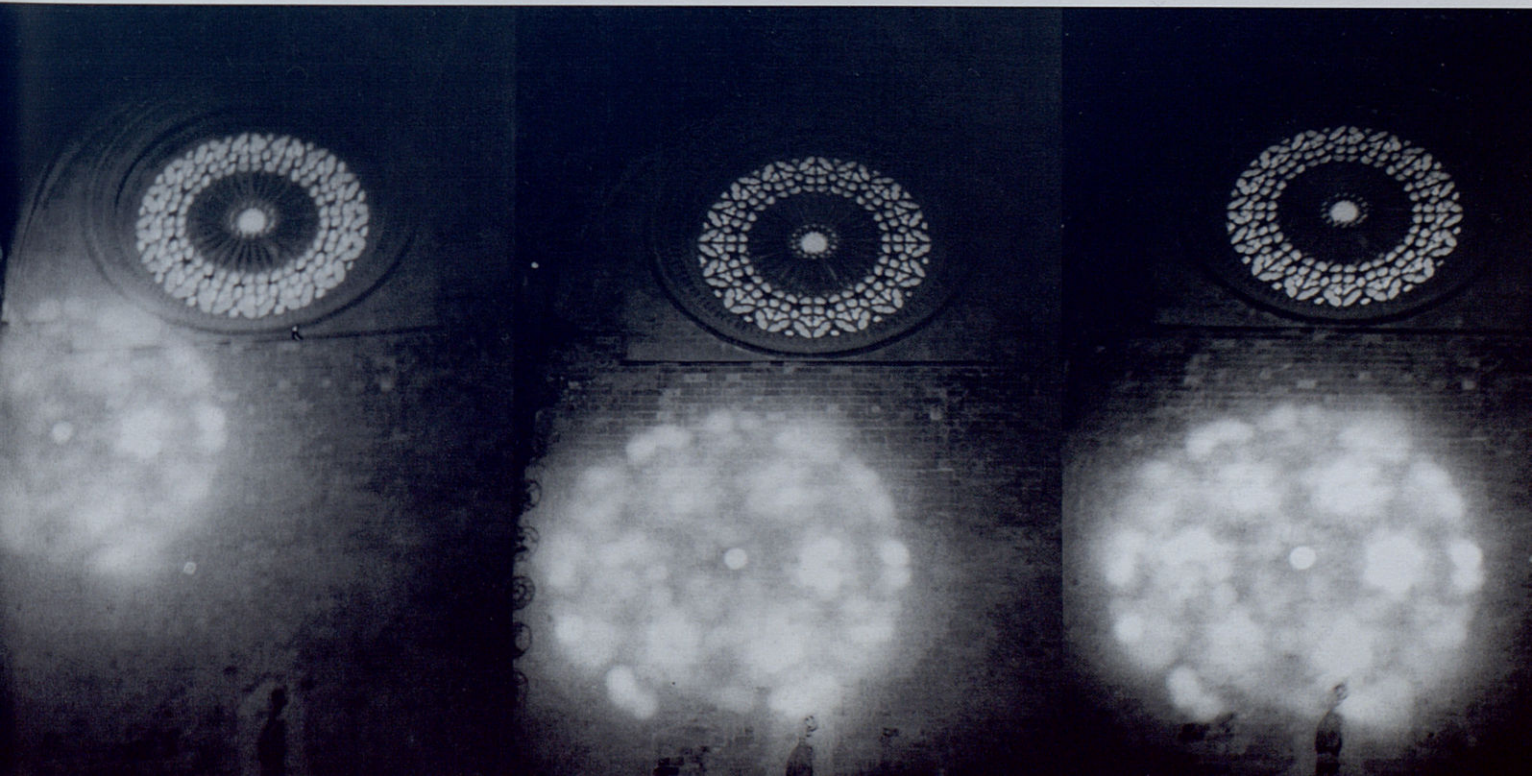
La Seu i el nucli medieval de Ciutat

Com esmentàvem la Seu per ella mateixa no és gaire cosa sense el

seu entorn, així que la seva imatge ja quedà molt alterada amb la construcció de l'autopista als seus peus o amb la destrucció demagògico-especulativa de Sant Domingo, en el segle XIX. A causa de la pèrdua d'aquest bellíssim convent, el carrer del Palau Reial perdé tot el seu encís: de ser estret i sinuós passà a ésser menys singular, passà a ésser ferragossament recte i ample. Anar per aquell carrer estretó i descobrir amb esglai les façanes de la Seu i l'Almudaina devia ésser una experiència incomparable. Una experiència que ara ja no podem viure amb la mateixa intensitat. I avui, la destrucció entorn d'en Bauló, més lluny en l'espai però no en el temps, afectarà gaire a la Seu? Pensam que sí, perquè s'ha deteriorat una peça del conjunt sistema. El nucli medieval de Ciutat, com un *gruyère*, com un moble corcat, com un pulmó malalt, s'esponja penosament, va perdent peces i peces. El camí cap a la Seu s'ha empobrit. La trama medieval des de la Porta de Sant Antoni, passant pel carrer de sa Ferreria fins al carrer d'en Quadrado, ha quedat penosament alterada. Encara ens queda la trama a partir de Troncoso, esperem que no hi hagi ja més pèrdues. Perquè, altrament, les meravelles de la Seu quedaran empobrides. Comptau-hi la llum de Sant Martí.

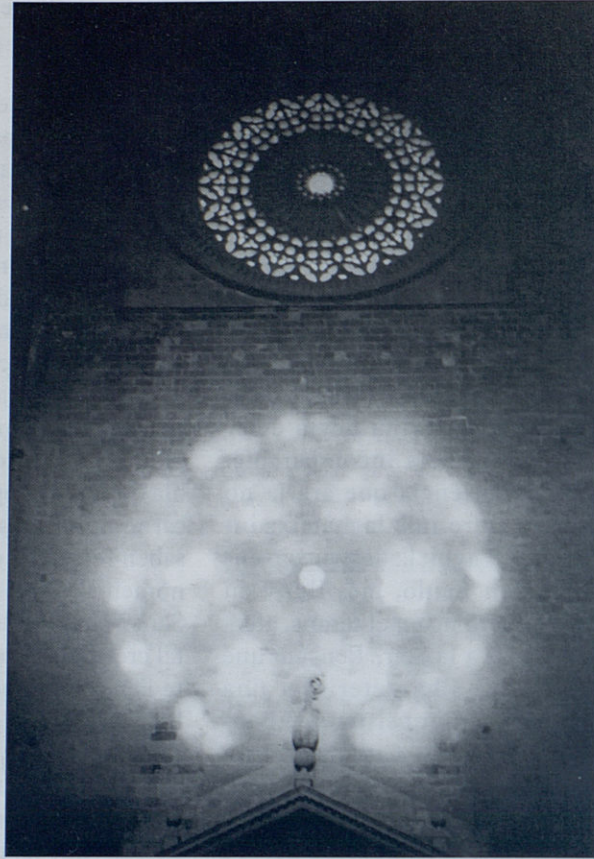
La meravella de Sant Martí i el mite

El fet és ben conegut, fins i tot els diaris en solen parlar el dia assenyalat. La rosassa de la Seu de Llevant es projecta sobre la paret interior del portal major, baix de la rosassa de Ponent. Això s'esdevé per Sant Martí, dia 11 de novembre, i per la Candelera, dia 2 de febrer. La projecció de la rosassa se centra amb la de Llevant devers les vuit i mitja del matí. Tot plegat és un fet conegut però sembla que no és popular, la gent del carrer no en sap gairebé res. I si en saben res, solen creure que tal fenomen s'esdevé només el dia de Sant Martí o de la Candelera. Una tal creença és poètica, simbòlica i té l'encant innocent dels mites i les llegendes. Però la realitat és molt diferent, la projecció de Sant Martí s'esdevé durant una partida de dies, el mateix passa per la Candelera. Això també és una cosa sabuda però es fa com si no se sabés (potser els enfocaments mítics són així, forma part del joc, es fa com si no se sabés el que no interessa). Perquè si la projecció només s'esdevé un dia, la cosa és més misteriosa, enganxa més. Tal i com enganxa el sol, perquè Sant Martí és una data ben significativa, molt trista per als amants de l'estiu i de la llum, els odiadors del fred. Perquè ens parla de l'inici del llarg

Interpretacions i simbologies

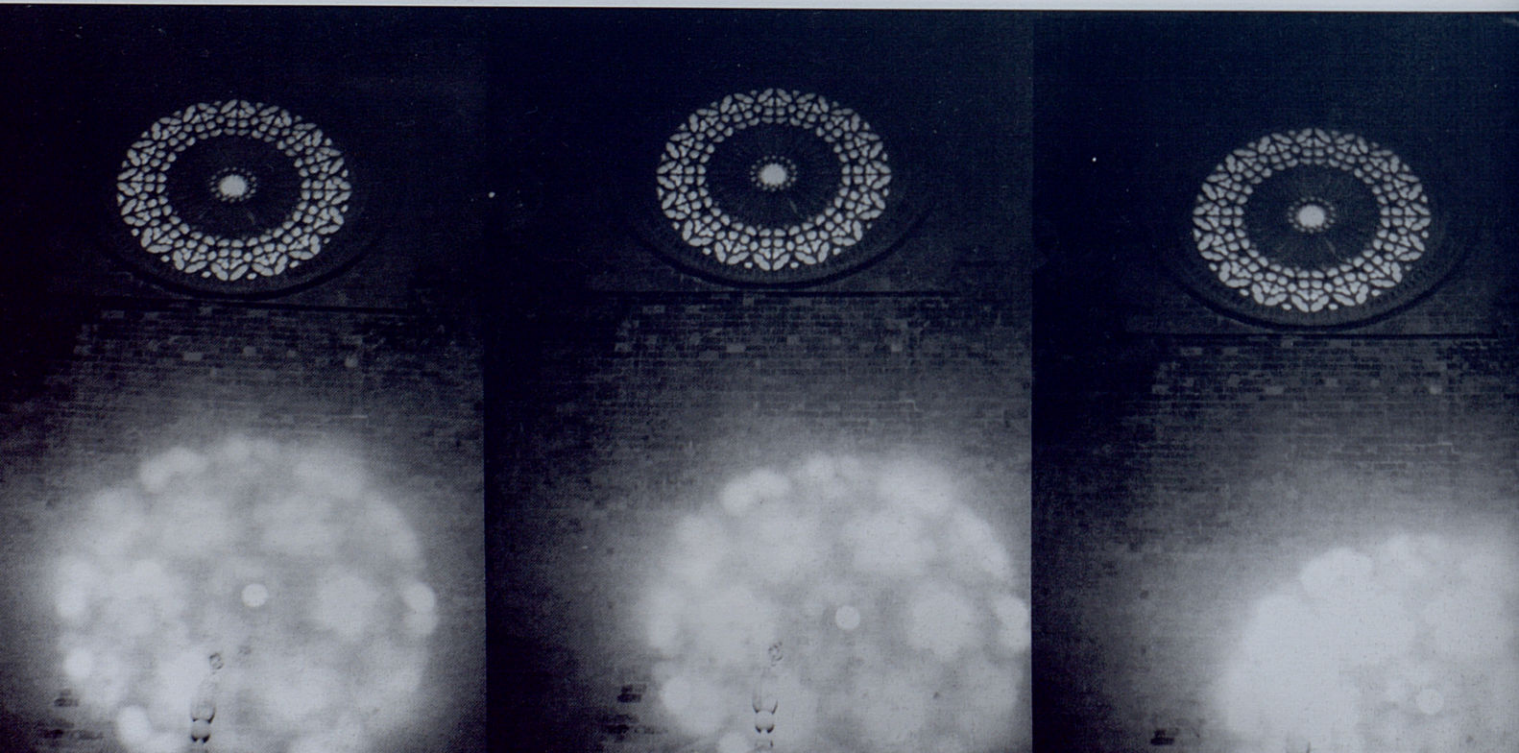
La Seu com una gran sala de projeccions medieval, la gran rosassa de Llevant com una diapositiva gegant, o com una pel·lícula articulada pel sol mateix. El cercle de la rosassa com a símbol de la perfecció divina. El sol sortint per Llevant com a representació de la resurrecció de Crist. La llum com a metàfora divina, tal i com l'estudià el prestigiós historiador de l'art Panowsky. El temple com a univers Déu, el temple com a Jerusalem celestial, una ciutat imaginària que davalla del cel i se suposa que es materialitza en la terra. Potser es materialitza en la catedral gòtica, una catedral radiant de llum. La Seu amb l'esclat d'un robí, d'una maragda, d'un lapislàt-zuli translúcid, d'un brillant. La Seu tal i com podem llegir al capítol 12 de l'Apocalipsi de Sant Joan: «La nova Jerusalem davallava del cel del costat de Déu ... Abillada com una esposa endiumenjada per a l'espòs ... La seva lluisor era semblant a la pedra més preciosa...» També tenim el mite de la caverna de Plató que ens parla de la llum, la projecció de la rosassa en sembla ben bé una escenificació. Nosaltres veiem el reflex, ens embadeleix, ens hipnotitza i ens fa tornar boiets. Però, seguint el mite de Plató, no és més que un joc de llums i ombres, un reflex de

Tretze fotografies fetes en intervals de 5 minuts, de les 8.35 a les 9.05 h. Devers la Candelera, dia 8 de febrer de l'any 2004.

cicle de l'hivern, l'inici de la dormició del sol, de la fosca. I sembla que en els moments que el sol defalleix, la Seu vol retre-li homenatge i fer-lo ben present als nostres ulls, potser per encoratjar-nos. Objectiu ben aconseguit amb la magnífica projecció de la rosassa de Llevant, de fet

Sant Martí sembla que sempre ens vol abrigar i agombolar amb la seva capa. Per la Candelera, en el més fosc de la foscor de l'hivern, la mateixa, altra vegada, la projecció de la rosassa, altra vegada un homenatge al sol. Perquè no defallim glaçats entremig de tanta de negror.

la llum divina que és ben al darre-re nostre.

La projecció dinàmica i l'anècdota

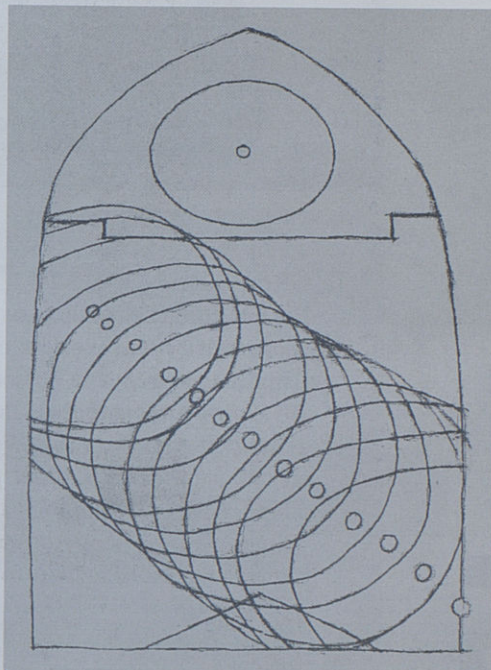
Però davant tanta de complexitat hom s'ha de perdre per força, així que una mica de modèstia positivista sempre pot anar bé. D'aquí que ens proposàrem fer una anàlisi senzilla de la projecció de Sant Martí, del seu moviment. Perquè no es tracta d'un fet estàtic. La projecció es desplaça de l'extrem superior esquerre de la paret de Ponent de la Seu, fins a centrar-se amb la rosassa de Llevant, i després continua cap a l'extrem inferior dret de la paret. A continuació desapareix en un esclat de colors sobre els pilars i altres elements arquitectònics del temple. El moviment ens suggereix i sembla fer-se patent davant nosaltres, lent i majestuós com el de l'agulla gran del rellotge, com el del sol mateix. La projecció com una pel·lícula més que com una diapositiva. Així que, com dèiem, un bon dia ens proposàrem analitzar aquest moviment de les llums de la rosassa, fotografiar-ne la projecció cada cinc minuts, seguir llavors la seva evolució. Sabent l'amplada de la paret pantalla després, fins i tot podríem calcular la velocitat del desplaçament. Amb això, dia 8 de novem-

bre de 2004, a les 8.35 hores, férem la primera fotografia de la projecció. A les 8.35 h, la segona; a les 8.40 h, la tercera... Així fins a les 9 hores, quan ens temérem que començava la missa: amb això no hi comptàvem. Què en devia pensar el capellà? 9.05 h, en plena missa girar-se i desaparar, i després igual cada cinc minuts... Però va anar bé, el capellà no ens enviava un llamp forcat. Hom se l'imaginava com l'únic espectador d'aquella visió beatífica de la projecció, l'initiat que en podia gaudir, mentre la gent encadenada cap a ell, cap a l'altar, no es podia girar. Com si ara el mite de la cova de Plató s'hagués invertit. Entretant el fotògraf aficionat, insolent, es girava cada cinc minuts d'esquena a l'altar i... desapareixia una foto! Vertaderament insòlit. Què li havia pegat a aquell bo de fotògraf, semblava que no oïa missa gaire devotament. Darrera foto, a les 9.35 h.

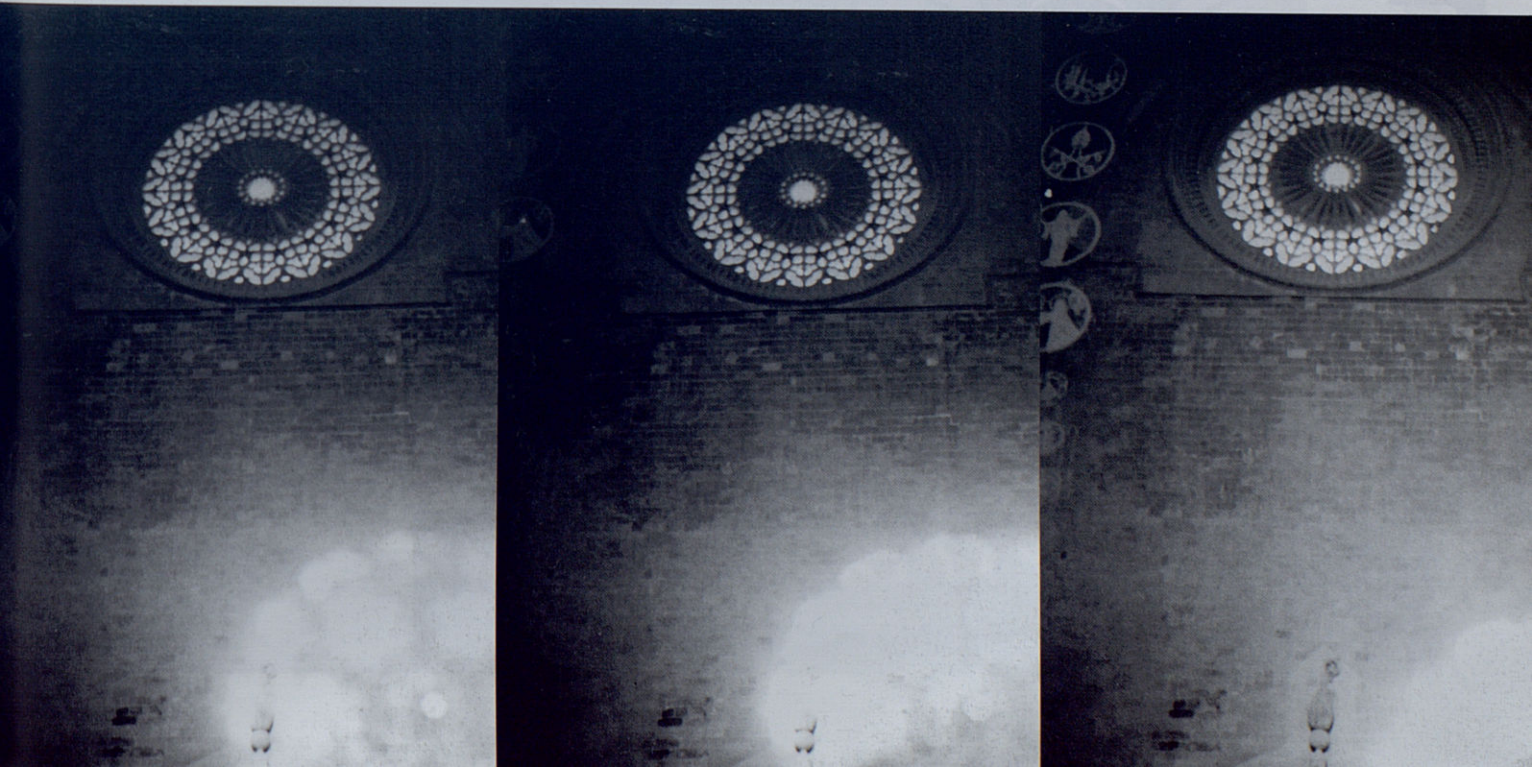
Sant Martí enguany

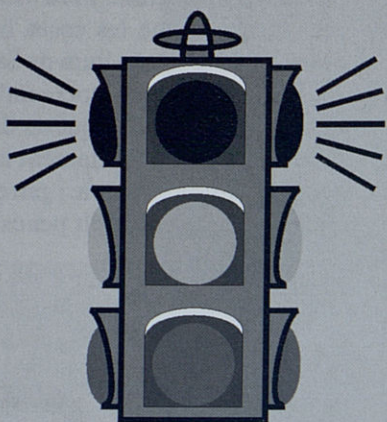
Férem les fotografies devers la Candelera de 2004, la rosassa de Llevant deformada per la perspectiva se'ns apareixia, se'ns apareix, com un ou. Per la Candelera ous a la carrera, la Seu plena d'ous. Enguany per Sant Martí observem aquelles imatges de fa dos anys una mica cop pius, i encara tenim ga-

nes de fer brometes... Però estam malsofrits perquè les coses han empitjorat, la Seu, la llum de Sant Martí, nosaltres, tot i tots sembla que hi hem perdut. Aquests dies estan devastant gratuïtament una part del conjunt històric i gairebé ningú no en parla. Molt penós.

Esboç de la trajectòria de la projecció de la rosassa de Llevant baix de la rosassa de Ponent. Hem superposat les diferents projeccions fotogràfades cada cinc minuts. Sembla una trajectòria recta que segueix un angle de devers 45 graus respecte de la horitzontal (hem de considerar que la deformació de la perspectiva fa minvar una mica l'angle). El punt central de la projecció es torba devers 70 minuts en creuar bieixat una amplada que es correspon a la de la nau central: 20 metres. La llargada d'aquest bieix es correspondria a una hipotenusa de catets 20 metres i 20 metres, per tant de longitud la rel quadrada de 20 al quadrat més 20 al quadrat, 200 més 200. La rel quadrada de 400 és 28.2 metres i busques. Això ens dona una velocitat d'uns 40 centímetres per minut. Segons la distància de visió d'aquest moviment ens podríem trobar al llindar de la percepció del moviment.

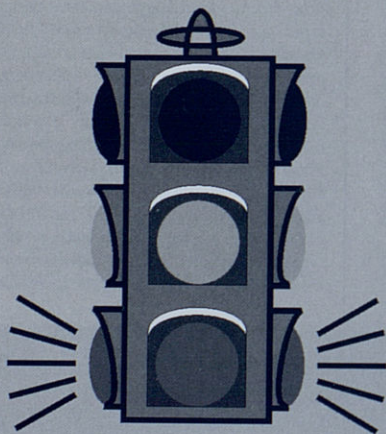
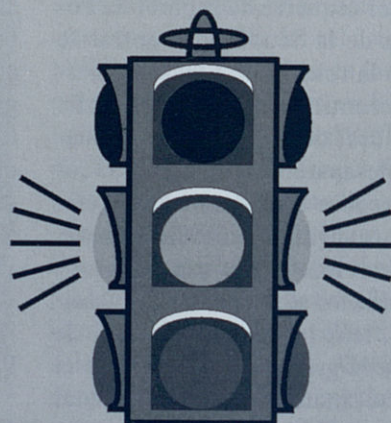

VERMELL

Per a Palma Aquarium, l'empresa que ha d'instal·lar un aquari que consumirà quatre milions de litres d'aigua a l'espai natural de les Fontanelles (s'Arenal, Palma). La pàgina web www.palmaaquarium.com no té versió en català, però sí en castellà i anglès. Esperem que els serveis i les instal·lacions d'aquest projecte (en cas que s'arribi a executar) estiguin disponibles en la nostra llengua.

GROC

Per a la cooperativa de taxistes. Una treballadora d'aquesta cooperativa es va posar en contacte amb l'Oficina dels Drets Lingüístics perquè la persona que atenia el telèfon d'atenció al públic no entenia la llengua de Mallorca. Això afecta, a més dels treballadors de l'empresa, totes les persones que en són usuàries. Uns dies després, la denunciant (sòcia de la cooperativa) va pressionar l'empresa perquè aquesta situació canviàs. La cooperativa s'ha compromès a esmenar la situació. Hi estarem damunt.

VERD

Per als productes Eroski, que es consoliden als prestatges dels supermercats Eroski Center SYP i A prop etiquetats en les quatre llengües de l'estat, en un reflex equilibrat de la realitat plurilingüe de l'Estat espanyol.

OFICINA DELS **DRETS** LINGÜÍSTICS

L'Oficina dels Drets Lingüístics és un mecanisme de defensa contra les agressions a les persones que s'expressen normalment en català. Si heu patit alguna agressió o discriminació per raons de llengua, podeu fer-ho arribar a l'Oficina per les vies següents:

Correu electrònic: drets@ocbweb.org

Correu postal: Oficina dels Drets Lingüístics

C. del pare Bartomeu Pou, 31, baixos

07003 Palma

Telèfon: 971 723 299

EL MIRALL

EL MIRALL BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ

Sr./Sra. _____ DNI _____
Adreça _____ núm. _____ pis _____
Codi postal _____ població _____
Telèfon _____

Em subscric a la revista EL MIRALL, al preu de 25 euros de quota anual. Podeu presentar els rebuts a l'entitat bancària/d'estalvi que indic a continuació i a la qual deman que els accepti i els carregui al meu compte:

Banc/Caixa _____ Signatura _____
Agència/oficina _____
DC _____ cte./lta. núm. _____

EL MIRALL: Carrer Bartomeu Pou, 31 · 07003 · Palma · Tel. 971 72 59 37 · Fax 971 71 93 85

20 € OFERTA ESPECIAL
per als socs de l'Obra Cultural Balear

Tendències

«Salvador», sense salvació

MATÍAS VALLÉS

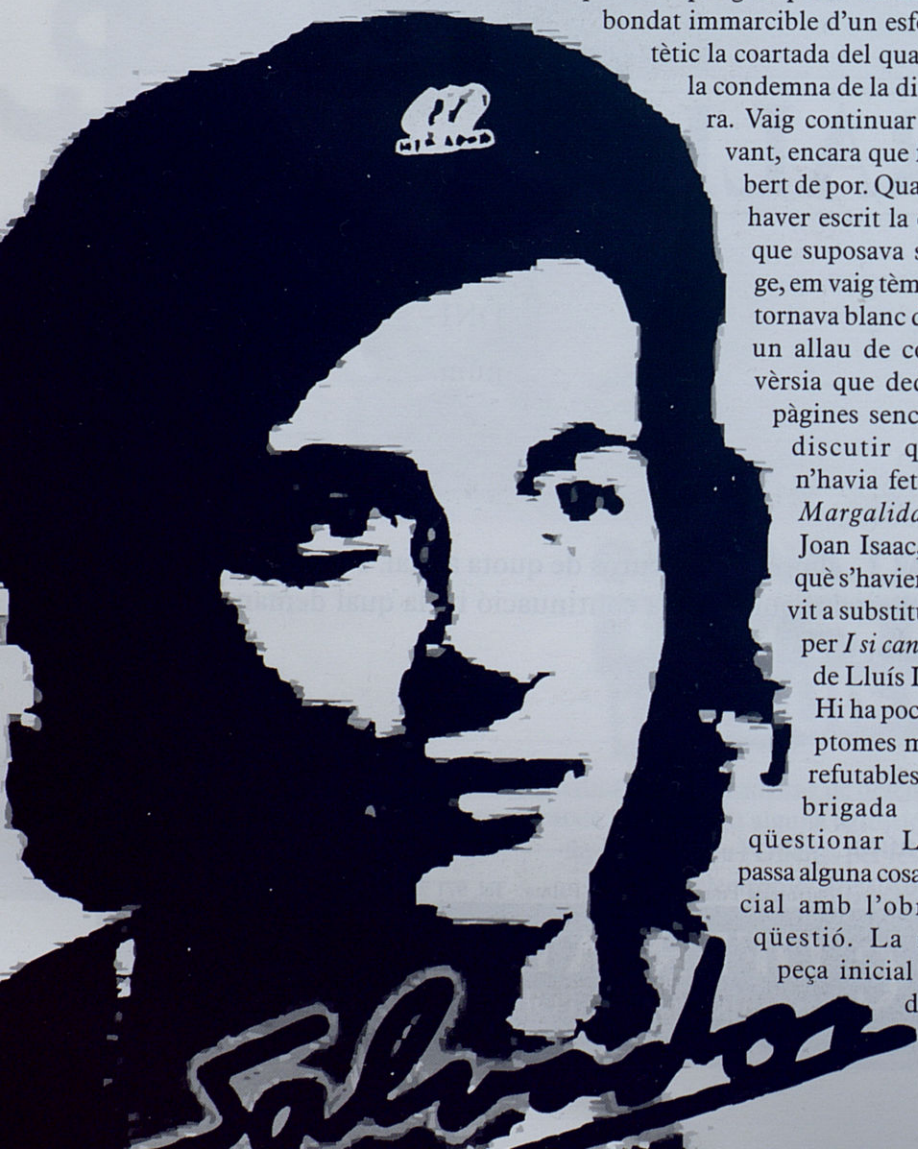
Dec tornar vell –nota irònica, perquè torn vell de veres i fa temps que cap text no transmet una veritat factual, a no ser que vulgui ironitzar sobre la veritat mateixa–, però em vaig sentir intimidat la primera vegada que em vaig atrevir a discrepar en públic de la tesi continguda a *Salvador*. Encara fa por la brigada antifrancista, que regala títols de feixista a qualsevol persona que gosi posar en dubte la bondat immarcible d'un esforç estètic la coartada del qual sigui la condemna de la dictadura.

Vaig continuar endavant, encara que fos cobert de por. Quan vaig haver escrit la crítica que suposava salvatge, em vaig tèmer que tornava blanc davant un allau de contràversia que dedicava pàgines senceres a discutir què se n'havia fet de la *Margalida* de Joan Isaac, i per què s'havien atrevit a substituir-*la* per *I si canto trist* de Lluís Llach. Hi ha pocs símptomes més irrefutables. Si la brigada gosa qüestionar Llach, passa alguna cosa especial amb l'obra en qüestió. La meua peça inicial tenia de títol

Salvador, un Alatrisme que es queixa, i vaig incórrer en tot tipus de cauteles, començant perquè vaig destacar que no em referia a Salvador Puig Antich, sinó al personatge fictici que hi compartia el nom. Mentre jo m'enredava en aquesta esgrima florentina, membres de la *intelligentsia* irrefutable desmuntaven la pel·lícula completa i aprofitaven per despatxar-ne el protagonista com un assassí vulgar, si no s'autocriticaven per la tebior a l'hora d'intentar-lo salvar de la pena de mort.

No ens aturarem en el comentari interminable, ni a sospesar-ne les raons a favor i en contra. Només formularem una paraula màgica: Mediapro. Els caps pensants d'aquesta productora, més coneguts per la seva feina al capdavant de la Sexta, havien oferit un exemple valuós de la creació d'un producte cinematogràfic indefugible, del qual tothom haurà de parlar a pesar de la duresa dels seus continguts. Sé que faig llarg, però no he conegut cap cas com aquest d'inducció promocional des que els germans Weinstein varen convertir l'humil Miramax en un fenomen inevitable. *Salvador* es va convertir molt prest en un producte sobre el qual cadascú havia de tenir una opinió. Això va obligar els exilats del DVD i la descàrrega per Internet a abandonar la comoditat dels sofàs i compartir la tortura de la sala d'exhibició amb els cinèfags.

Odiï l'autocomplaença, i molt més si és col·lectiva, però *Salvador* és el millor símptoma d'una societat madura, per damunt de les fuetades de l'ultra-

drete que vol segrestar el PP. Des del punt de vista de la taquilla, no hi ha cap estimulant millor que una bona polèmica, i els autors del film han sabut dur-la a lloc i administrar-la amb saviesa. No crec que el meu primer article hi fos favorable, però es va alinear en la compilació que el director Manuel Huerga ha efectuat sobre les repercussions de la seva obra. L'essència de la postmodernitat és que qualsevol comentari sobre un artefacte cultural, indiferentment del posicionament que prengui, actua com un instrument publicitari que li va a favor. Si hem après això darrer, ens feim enfora afortunadament del tremendisme de les dues Espanyes i la resta de vicis històrics.

El cinema és el darrer refugi del maniqueisme, el racó dels MSM o *mainstream media*, on es pot afirmar que un film és trencadís sense repassar-ne abans la llista d'anuncians. Aquest resquici darrer de llibertat, no només és administrat amb saviesa. Sovint s'incorre en la desqualificació genèrica, o en l'entusiasme igualment injustificat –quan no és injustificable–, amb

la qual cosa s'aprofita la darrera bossa d'oxigen per esplaïar-se sense talls. Caldria recórrer a arguments més subtils, i admetre que una pel·lícula que ens enreda en una polèmica és a la força una obra interessant. Dos arguments adjacents reforcen aqueixa importància en el cas de *Salvador*: l'èxit entre el jovent i la comporació amb títols similars i simultanis.

Serveix *Salvador* com a fil del qual estirar el cabdell del tardofranquisme? S'ha de lluitar contra els protagonistes –ja sigui com a víctimes, botxins o indiferents– d'aquella època. Es creuen els recipients d'una circumstància tan singular que no hi ha cap altra generació que la pugui

FUNDACIÓ TEATRE PRINCIPAL

La Fundació Teatre Principal de Palma convoca el

PREMI TEATRE PRINCIPAL 2006 DE TEXTS DRAMÀTICS

Presentació dels originals a les oficines de la Fundació (Plaça de l'Hospital, 4, 1er), de dilluns a divendres de 9 a 14 hores.

Podeu recollir les bases a la seu de la Fundació o a www.teatreprincipal.com

El termini de presentació dels originals acaba el 29 de desembre de 2006

copsar totalment. Nogensmenys, els adolescents s'han sentit atrets per la tràgica història de l'atraca-dor de bancs executat, i han sabut gratar més enllà. A més d'un, i parlam de menors d'edat, li haurà permès besllumar en què consis-teix la manca de llibertat, la supres-sió brutal d'uns drets

que avui donam per consolidats fins al punt que ens negam a exercir-los. Els hem vulgaritzat, i aquí comencen les concessions a isla-mismes de divers encuny.

És un error veure *Salvador* com una obra aïlla-da, sense arribar a treure-la de context. No políticament, sinó respecte a l'entorn cine-matogràfic de la

cartellera. Jo vaig cometre aquesta equivocació, i puc al·legar en la meva descàrrega que la intensitat mateixa de la pel·lícula va contribuir a veure-la com una peça

única. No faig anques en- rere de l'acusació de me- lodrama, que invertir més de mitja hora en una execució no suposa una denúncia en els límits del verisme, sinó un truc lacrimògen de la pitjor

casta –i un encert de cara a la ta- quilla, una altra felicitació a Mediapro. Tot i això, es tracta d'un tremendisme efectiu, una valora-

ció que no es pot estendre al pro- ducte bessó amb què ha competit, *El viento que agita la cebada* (*The wind that shakes the barley*).

El tram final de *Salvador* fa plorar els espectadors més endurits. En canvi, *El viento que agita la cebada* deixa absolutament indiferent. No obstant això, en aqueixa pel·lícula sobre la independència d'Irlanda s'ha imposat la tesi esquerrano- sament correcta, i ja sabem que no podem contestar la marca revolu- cionària dels artefactes de Ken Loach, aquest fetitxe. En revelaré el final, però si un director no ens aconsegueix desgarrar quan narra com un revolucionari reconvertit en polític se sent obligat a afuse- llar el seu germà –revolucionari que insisteix a esser-ho–, té la sen- sibilitat d'un insecte. La situació s'agreuja si disposa al repartiment de Wes Craven, el poder de sug- gestió del qual supera tot el cartell de la pel·lícula de Huerga. El meu veredict sobre *Salvador* hauria estat diferent després d'haver vist l'altra, però l'ortodòxia no permet ni una prova de debilitat en la va- loració dels seus ídols. És curiós que les crítiques hagin fet matx contra la biografia de Puig Antich i que hagin respectat el narcòtic de Loach. La taquilla no se n'ha resentit, ans al contrari. Puc anar equivocant, però el cinema polític ha obert una tercera via que ja es- tava present en *Lobo*, i que esperam que tenguim continuïtat a *Gal*. Da- vant l'atonía de l'expressió políti- ca, aquesta només adquireix atrac- tiu si és regada generosament per la ficció. Una ficció damunt una altra, tanmateix.

Viajes
MARTEL S.A.
CIBAL 021

**PONT DE LA
CONSTITUCIÓ
DESEMBRE 2006**

EGIPTE del 3 al 10 de des. **999** euros
PARÍS del 6 al 10 de des. **599** euros
MALTA del 6 al 10 de des. **414** euros
ROMA del 6 al 10 de des. **574** euros
MARRÀQUEIX del 6 al 10 de des. **579** euros
LISBOA del 6 al 10 de des. **548** euros
PRAGA del 6 al 10 de des. **595** euros
GALÍCIA del 6 al 10 de des. **383** euros
NAVARRA-SAN SEBASTIÀ del 6 al 10 de des. **429** euros
MADRID I VOLTANTS del 6 al 10 de des. **399** euros
ANDORRA del 6 al 10 de des. **325** euros

NO INCLOU TAXES, VISATS NI SUPLEMENTS DE CARBURANT

Informes i reserves: OMS, 50 B. Box 696 · 07003 Palma (Mallorca)
Tel. 971 72 38 42 · Fax 971 72 69 42 · <http://www.viajesmartel.com> · ventas@viajesmartel.com

XXVI PREMI DE NARRATIVA INFANTIL I JUVENIL

GUILLEM CIFRE
DE COLONYA

BASES

- I. La Fundació Guillem Cifre de Colonya convoca la vint-i-sisena edició del Premi de Narrativa Infantil i Juvenil "Guillem Cifre de Colonya", en llengua catalana, destinat a premiar una novel·la sobre tema lliure per servir de lectura a infants i joves de 8 a 12 anys d'edat.
- II. Podran concórrer al premi tots els autors que ho desitgin, sempre que l'obra estigui escrita en català i sigui inèdita.
- III. Els escriptors que vulgin participar-hi hauran d'enviar els seus originals, escrits en llengua catalana, d'una extensió entre el 60 i 80 fulls a doble espai, per una sola cara i per quadruplicat a: COLONYA Fundació Guillem Cifre, Plaça Major, 7 - 07460 Pollença (Mallorca), abans del dia 30 d'abril de 2007 amb la indicació: Premi de Narrativa Infantil i Juvenil "Guillem Cifre de Colonya".
- IV. Les obres que participin al concurs podran presentar-se directament firmades per l'autor (indicant nom, llinatges, adreça, telèfon) o sota pseudònim, figurant, en aquest cas, les dades personals abans dites en sobre a part.
- V. El Jurat serà format per: Xavier Carrasco, Ramon Díaz, Miquel Rayó i Lara Toro.
- VI. El veredictes es farà públic en el transcurs d'un acte literari, la data i el programa del qual s'anunciarà oportunament.
- VII. Els originals podran ésser retirats de COLONYA Caixa d'Estalvis de Pollença durant els trenta dies següents a la proclamació del veredictes.
- VIII. L'obra guanyadora del Premi Guillem Cifre de Colonya serà publicada per l'editorial La Galera.
- IX. La quantia del Premi serà de 6.000 Euros, un terç dels quals s'entregaran al guanyador a compte de drets d'autor.
- X. La presentació d'originals a aquest Premi suposa la plena acceptació de les bases. En qualsevol cas, la Fundació Guillem Cifre de Colonya resoldrà les circumstàncies no previstes en elles.

Muleta Gran, camí de Son Sales

GASPAR VALERO

Itinerari:

Port de Sóller

35 min.

Muleta de Ca s'Hereu

10 min.

Muleta Gran

25 min.

Can Bleda

25 min.

Son Sales

10 min.

Can Aí

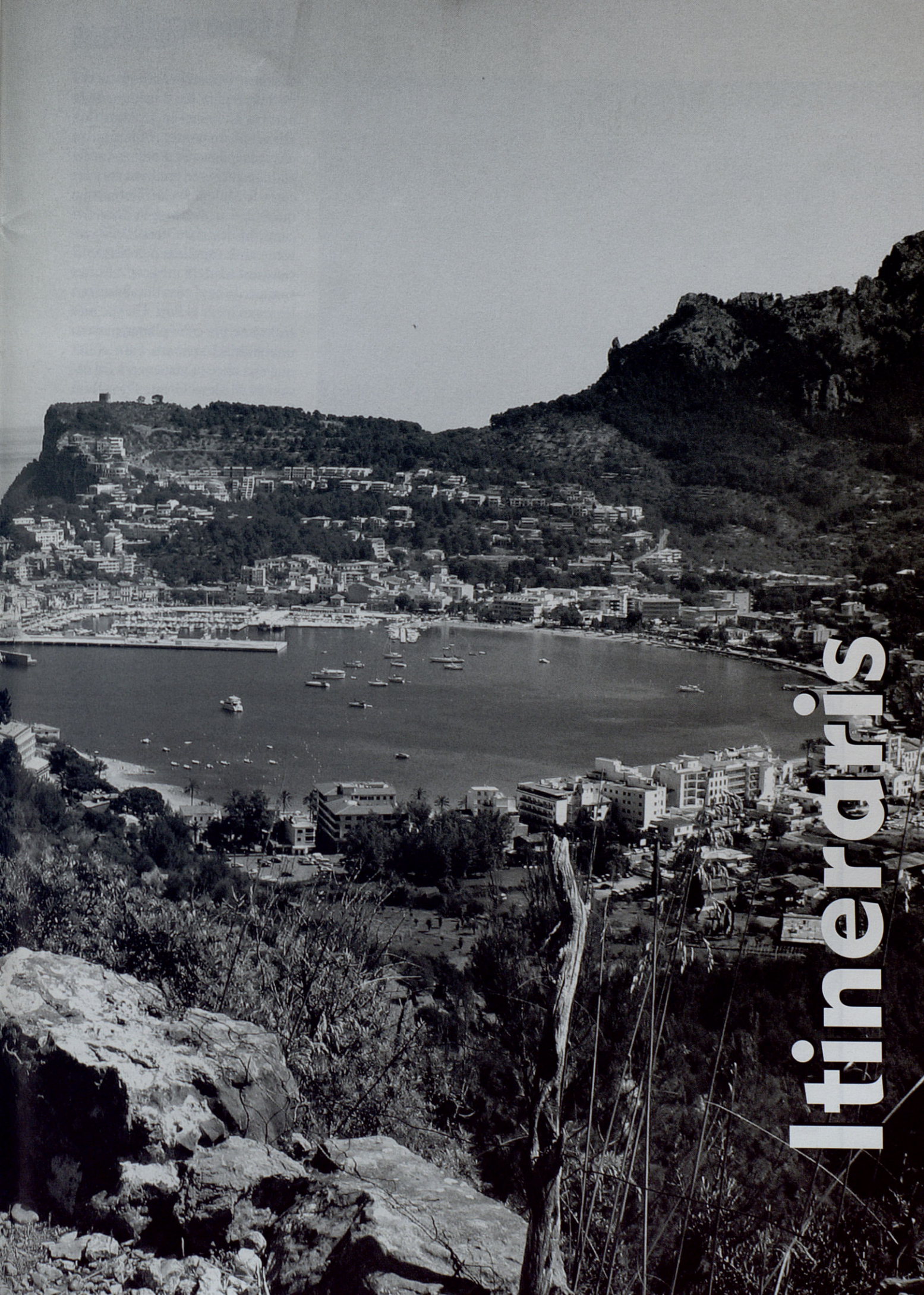
20 min.

Sóller (carretera del Port)

Total: 2 h 05 min.

Al Port de Sóller, començam a caminar pel passeig de la platja d'en Repic, fins que voltam a l'esquerra per la carretera del Camp de sa Mar (PMV-113-4). A la dreta deixam el camí de Muleta de Ca s'Hereu i, un poc més endavant, abans que la carretera franquegi el torrent Major, arribam al camí asfaltat que puja a l'abandonat hotel Rocamar. Deixam la petita carretera i voltam a la dreta, vers l'hotel. Passat l'edifici, vora un garrover, comença un camí de feradura. Ben aviat, trobam un entreforc de camins. En línia recta, cap al sud, parteix el camí de Binidorm, que arriba a Sóller pel camí de Son Sales. La nostra ruta volta a la dreta, per un interessant camí empedrat, restaurat recentment. La pujada pausada ens permet veure l'hotel Rocamar a la

Itineraris

nostra dreta i les primeres vistes alteroses sobre el Port de Sóller. Passam una barrereta mentre ens envolten grans pins. Seguim un revolt a l'esquerra i a la dreta observam una casa. Camí enda-

vant, normalment amb paret de marge alçada a l'esquerra i el marge de sosteniment del camí a la dreta, passam una barrereta de metall que ens obre l'accés a l'olivar. A la dreta, la panoràmica ara

ens mostra una vista completa del Port de Sóller. A sis minuts de la barrera anterior, en trobam una altra, amb un pontet. Pujam entre oliveres i, després d'una miranda amb un garrover, arribam vora les cases de Muleta de Ca s'Hereu, que queden a la dreta; a la vora del camí, hi destriam un coll de cisterna amb capelleta o coberta. El camí ara tendeix més cap a l'interior, per la qual cosa desapareixen les vistes sobre el Port. Un poc més endavant, per camí planer, passam una síquia i arribam a un collet que ens obre la vista cap a les cases de Muleta Gran. Davallam lleugerament i travessam un torrent, dit sa Torrentera, amb un racó empedrat a l'esquerra. Entre oliveres, sòl de roques i xiprers, arribam a un portellet i assolim les cases de Muleta Gran.

El sender marcat voreja les cases per la dreta, tot i que el camí vell arribava directament a les cases. Les cases de Muleta Gran s'alcen a l'esquerra. En destaca la magnífica torre de defensa, de planta quadrada; té talús o peu de murada a la part inferior, una finestra amb

Metges especialistes en oftalmologia

C/ d'Anselm Turmeda, 10. Palma (Mallorca)
Tel. 971 20 15 12 - 971 29 47 44 - 971 29 54 50
Fax 971 75 52 38
A/e: iom@iom.es

ampit al primer pis, un finestró al segon i coberta a dos aiguavessos. A l'esquerra, al lateral de la torre adossat a les cases, es conserven les mènsules d'un matacà. La finca es documenta l'any 1586 a nom de Miquel Deià.

Immediatament després de les cases de Muleta Gran, arribam a un entreforc que ens deixa davant dos camins de carro. El de la dreta ens conduiria al far i al refugi de Muleta, mentre que el de l'esquerra ens permetrà arribar al coll de Can Bleda, a la carretera Ma-10. Anam idò per l'esquerra, per camí planer, de carro, entre oliveres. Aviat, la vista cap a l'esquerra ens permet veure, conjuntament, les cases de Muleta Gran i el Puig Major. A onze o dotze minuts de les cases, deixam a la dreta un camí, que puja cap al cim del puig de Muleta, en una zona urbanitzada recentment. En aquesta cruïlla anam, per tant, per l'esquerra. Ben aviat conflüim amb la carretera que puja des de la contrada dels Béns d'Avall, amb diversos xalets i un restaurant. El camí es converteix en vial asfaltat, que ens deixa, en poc més de deu minuts, al coll de Can Bleda, a la carretera Ma-10 (antiga C-710), a l'altura del km 56,900. Ben alerta amb els cotxes, en pocs metres arribam a les cases de Can Bleda (grafiades «Son Bleda»), actualment dedicades a l'agroturisme. Just abans de les cases de Can Bleda, per camí senyalitzat que parteix a l'esquerra de la nostra posició d'arribada, agafam el camí dit de Son Sales, que davalla a Sóller. Amunt, es veuen les cases de Son Mico i Can Prohom, en el camí del Rost, que enllaça amb el camí de Castelló. Entrem en el camí per un portell gran, amb dues cuixeres de tafona com a brancals i tancat amb una reixa de ferro però amb pas obert per a vianants. Dos minuts més endavant, anam pel sender de la dreta, tancat amb barrereta de filferro. Davant la nostra vista es defineix la vall de Sóller, amb el seu impressionant respall de muntanyes, amb el Penyal del Migdia, la serra de Son Torrella i el puig de l'Ofre i els

Relojería Española S.L.

FUNDADA EN 1885

Concessionari Oficial

Ω
OMEGA
Watches & Bijoux

FREDERIQUE CONSTANT
GENEVE

LONGINES
SWISS WATCHES

GLYCINE
SWISS

TISSOT
Swiss Quality Time

RADO
Switzerland

OFFICIAL COSMONAUTS CHRONOGRAPH
FORTIS
SWISS WATCHES

VICTORINOX SWISS ARMY

HAMILTON
AMERICAN • SINCE 1851

Plaça de Cort, 14

Tel. 971 721 563 · 971 724 344

Fax 971 714 369

www.relojeriaespanola.es
respanyola@wmega.es

Cornadors. Ben aviat, ens trobam davant una barrereta de fusta que sembla un accés privat del porxo d'olivar que queda just a la dreta, però que constitueix el pas del nostre camí. La davallada s'accentua i es defineix un camí empedrat de ferradura, entre oliveres i garrovers. Passam una altra reixa que, com totes, hem de deixar tancada, i observam a la dreta un altre porxo. Una barrereta de ferro ens situa vora un porxo o caseta nova, en un paradís d'oliveres. Després d'una altra barrera de metall, seguida d'un camí a l'esquerra, el nostre sender es converteix en camí de carro, amb les ginyes cobertes de ciment. Cinc minuts més avall, deixam a l'esquerra la casa dita Dalt Son Sales,

mentre el camí ample es consolida. Passam dues graelles al sòl per evitar el pas d'animals i arribam a les cases de Son Sales, que queden a l'esquerra. A les cases de Son Sales comença l'asfalt, amb una altra graella metàl·lica enterra. Un portell obert és seguit per un revolt a la dreta, on notam una senyalització de camí feta amb rajoles, i veim un revolt a l'esquerra. Just després, deixam a l'esquerra el camí de Binidorm, amb el cartell «GR 221 Port de Sóller-Refugi de Muleta». Aquest camí ens conduiria vora l'hotel Rocamar, on hem començat l'itinerari. Però continuam dret, cap a Sóller. El camí passa el torrent i deixa a l'esquerra Ca s'Hermità. Just després, a l'esquerra trobam el portell de

Ca n'Aí, una finca dedicada a l'agroturisme, amb portal amb un mur de merlets i interessant arquitectura. Passam vora can Julià i deixam a l'esquerra el camí de Son Puça, entre antics horts i camps de tarongers. A tretze o catorze minuts de Can Aí, el camí s'acaba, ja que enllaça amb una de les dues variants de la carretera de Deià (Ma-10). Els dos sentits de la carretera ens condueixen als afores de Sóller. Podem agafar l'asfalt per la dreta i, en dos minuts, voltar a l'esquerra. Alguns minuts més de carretera ens deixen a la carretera del Port, a l'entrada de Sóller. Podem arribar a la Plaça pel camí de Can Cetre i per la Gran Via, on acabam l'excursió.

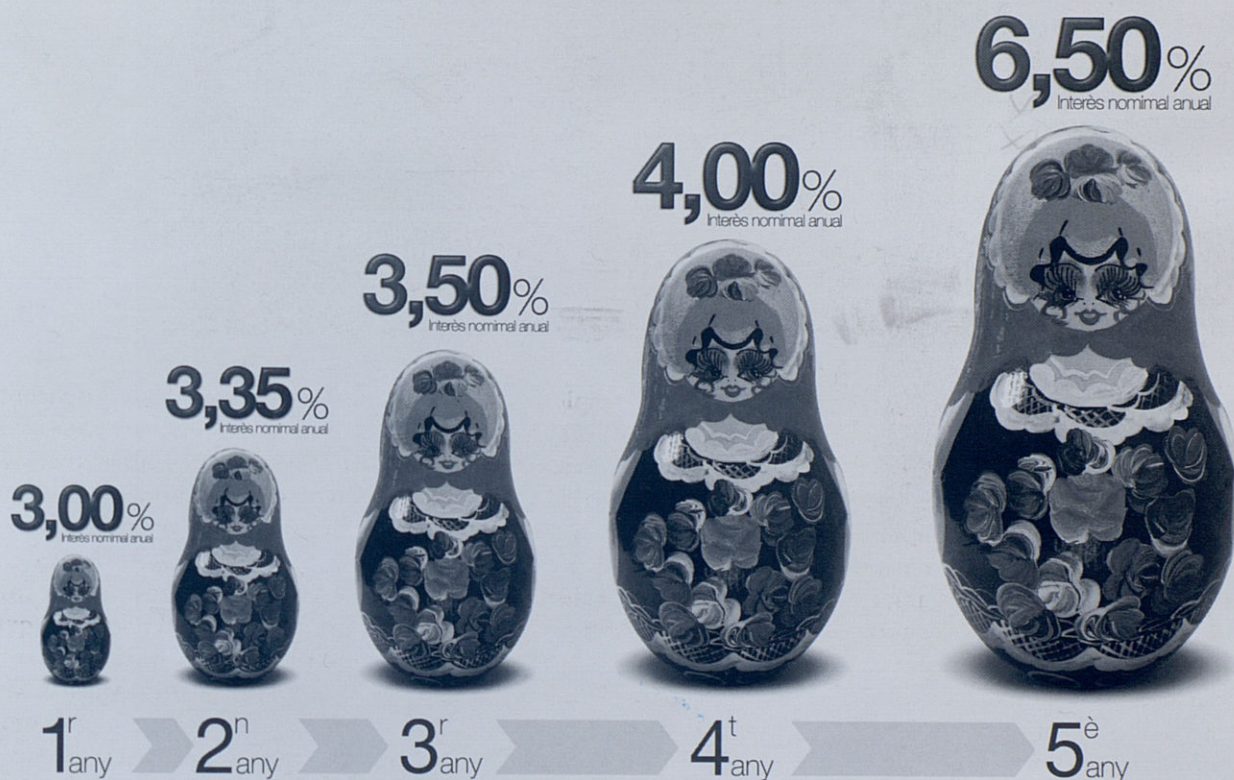
llum i gas
amb més energia que mai

E gesa endesa

FONO
902 500 902
GESA

AVARIES: 902 534 902

Dipòsit creixent a 5 anys

- › Per a nous clients o per increment de posicions de clients actuals respecte del 31 d'agost de 2006.
- › Penalització per cancel·lació anticipada: 1% interès nominal anual primer any. Resta anys, sense penalització. Liquidació d'interessos anual.
- › Des de 10.000 €.
Límit: 100 milions d'euros.

4,01%
TAE

"SA NOSTRA"

CAIXA DE BALEARS

**Utilitza
la paperera**
— — — —
Gràcies

consellidemallorca.net